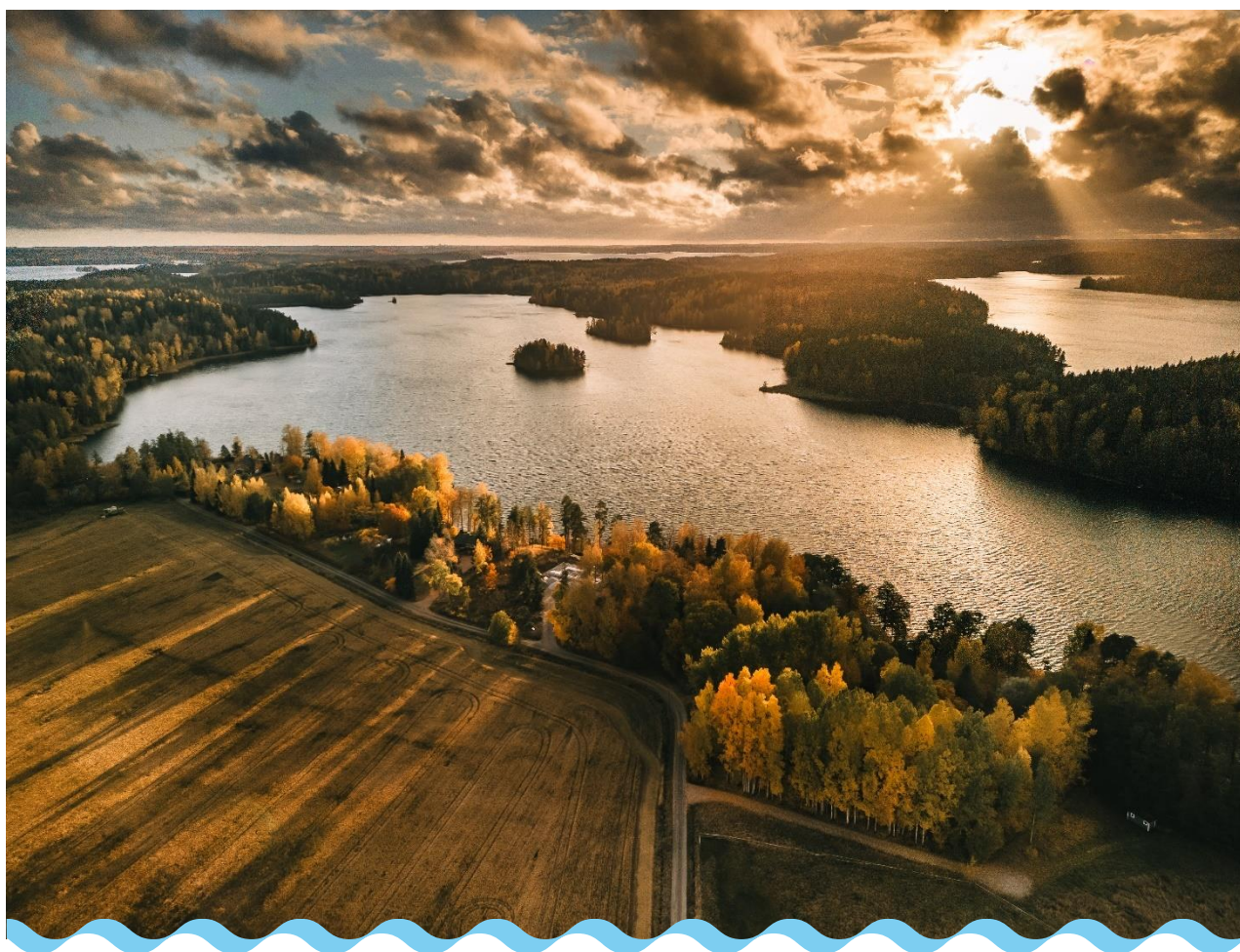

Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan luontoarvojen esiselvitys

LOHJA
Järvikaupunki

Bright ideas. Sustainable change.

Päivämäärä **29.2.2024**
Tilaaja **Lohjan kaupunki**
Asiakirjatyyppe **Raportti**
Versio **1**
Laatija **Laura Ahopelto, Mikko Jalo, Riku Kangasniemi ja Jani Järvi**
Tarkastaja **Emilia Vainikainen ja Jani Järvi**
Kannen kuva **Kuva: Lohjan kaupunki**

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
1.1	Työn tausta	1
1.2	Organisaatio ja aikataulu	1
2.	Aineisto ja menetelmät	2
2.1	Lähtötiedot	2
2.2	Selvitysalue	3
2.3	Menetelmät	4
3.	Tulokset	5
3.1	Taajamaosayleiskaavan luonnonarvojen nykytila	5
3.1.1.	Etelätaajama	5
3.1.2.	Keskustaajama	7
3.1.3.	Länsitaajama	9
3.1.4.	Pohjoistaajama	11
3.2	Luontoselvitysten priorisointi	13
3.2.1.	Taajamaosayleiskaavan päivityksen visioiden painopistealueet	14
3.3	Luontoselvitysten työohjelma prioriteettiluokittain	16
3.3.1.	Luontoselvitysten työohjelma – liito-orava	17
3.3.2.	Muiden EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteiden lajien verkostonselvitykset	18
3.4	Suosituksien ja huomiot selvitysten tekemiseen ja tilaamiseen	19
4.	Johtopäätökset ja yhteenveto	20
5.	Lähdeluettelo	21
6.	Liitteet	1
6.1	Liite 1: Luontoselvitysten työohjelma - luontoselvityskohteet	1
6.1.1.	Prioriteettiluokkien A ja B luontoselvityskohteet	1
6.1.2.	Prioriteettiluokkien C-G luontoselvityskohteet	14

1. JOHDANTO

1.1 Työn tausta

Lohjalla on käynnissä taajamaosayleiskaavan (Y9) päivitystyö, jossa monimuotoinen luonto on yhtenä kaavan läpileikkaavista teemoista. Kaavoitustyön taustalle ja tueksi Lohjan kaupunki on päättänyt laatia luonnonarvojen esiselvityksen, jonka avulla voidaan kaavatyön edetessä tilata kohdennetut luontoselvitykset tarvittaville maankäytön muutosalueille suunnittelutyön tueksi ja ennakoida asemakaavoitustyötä.

Esiselvitystyön ensimmäisenä tavoitteena on ollut tuottaa osayleiskaavan laadinnan tueksi suunnittelualueen luontoarvoista tietoa niin, että olemassa olevien luontotietoa-aineistojen ja luontoselvitysten ajantasaisuus arvioidaan ja annetaan periaatetasoinen ohjeistus kaava-alueen luontoselvitysten ja erilaisten aineistojen ajantasaisuudesta. Esiselvityksen toisena tavoitteena on ollut paikantaa yleisellä tasolla alueet, joille osayleiskaavan suunnittelun edetessä tai yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee laatia luontoselvitykset sekä tarkentaa mitä luontoselvityksissä selvitetään ja kuinka laajasti. Tässä raportissa esitellään taajamaosayleiskaavan luonnonarvojen esiselvityksen tulokset. Salassa pidettävää lajitietoa sisältävät osiot esitetään vain raportin viranomaiskäyttöön tarkoitettussa versiossa.

Esiselvityksessä on sovellettu hyviä käytäntöjä, jotka on määritelty oppaassa Luontoselvitykset ja luonto-vaikutusten arviointi – opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle (Mäkelä & Salo 2024) sekä huomioitu vuonna 2023 voimaan astuneen, uuden luonnonsuojelulain sisältövaatimukset ja vaikutukset mahdollisiin selvitystarpeisiin.

1.2 Organisaatio ja aikataulu

Lohjan taajamaosayleiskaavan luontoarvojen esiselvitys on laadittu Lohjan kaupungin toimeksiannosta Ramboll Finland Oy:ssä marraskuun 2023 ja helmikuun 2024 välillä.

Esiselvityksen ohjausryhmässä toimivat:

Lohjan kaupunki

Kaisa Leppikangas	ohjausryhmän yhteyshenkilö, yleiskaavoittaja
Tiitus Kuisma	yleiskaavasuunnittelija
Jarkko Koskela	ympäristöpäällikkö
Anu Luoto	ympäristösuunnittelija

Esiselvityksen työryhmässä toimivat:

Ramboll Finland Oy

Jani Järvi	projektipäällikkö, luontoasiantuntija, FM biologi
Laura Ahopelto	varaprojektipäällikkö, luontoasiantuntija, FM, EAT luontokartoittaja
Mikko Jalo	luontoasiantuntija, FM biologi
Riku Kangasniemi	luontoasiantuntija, FM biologi
Emilia Vainikainen	luontoasiantuntija, FM biologi

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

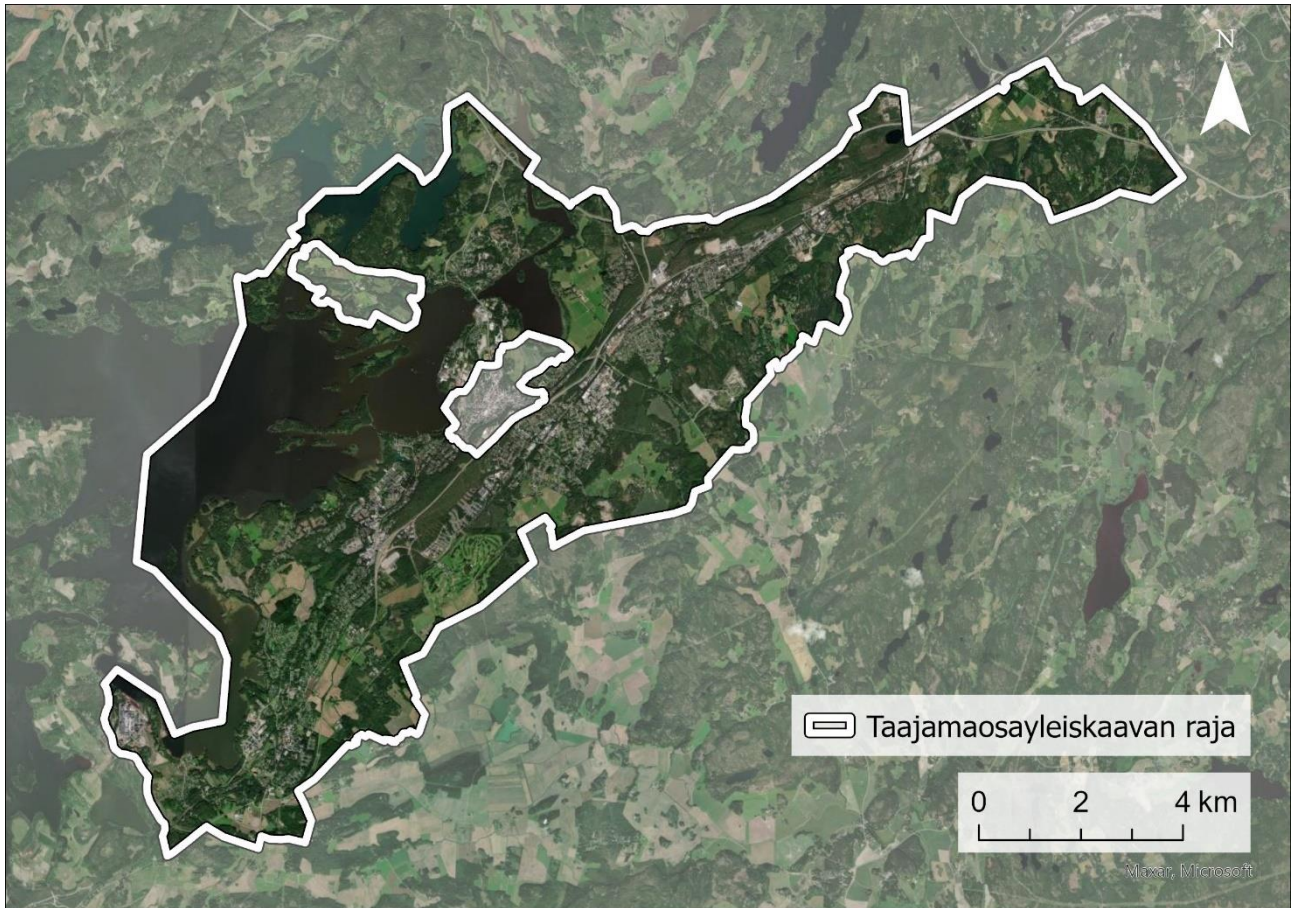
2.1 Lähtötiedot

Työn lähtötietoina käytettiin Lohjan kaupungilta saatua aineistoa, Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella aiemmin tehtyjä luontoselvityksiä, Suomen Lajitietokeskuksen aineistopyynnöllä saatua aineistoa sekä avoimesti saatavilla olevaa paikkatietoaineistoa. Työssä käytetyt lähtöaineistot on lueteltu alla. Suluissa on ilmoitettu aineiston toimittaja/lähde sekä ajankohta, jolloin aineisto on saatu/ladattu:

- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaava ja kaavaselostus (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan päivityksen alustavat visiot ja visioiden mukaiset painopistealueet (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan alueella tehdyt luontoselvitykset vuodesta 1989 alkaen (Lohjan kaupunki 7.12.2023-9.1.2024)
- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan luontokohteet ja puuttuvat suojelualueet (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan luontokohteiden tilannekatsaus 04/2023 (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan ympäristönsuojeluun liittyvää paikkatietoa sisältäen direktiivilajien havainnot, luonnonmuistomerkit, perinnemaisemat, liito-oravan elinympäristöt, liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt, direktiivilajien elinympäristöt, muiden lajien elinympäristöt ja arvokkaat kasvillisuuskohteet (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Lohjan kaupungin taajamaosayleiskaavan päivitykseen liittyvät visiot (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Uudenmaan ELY-keskuksen inventoimat perinnebiotoopit Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella 2019–2022 (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Lohjan kaupungin ekologisen verkoston nykytila 2022 (Lohjan kaupunki 7.12.2023)
- Suomen Lajitietokeskuksen lajihavainnot, aineistopyyntö viranomaisrajauksilla (Suomen Lajitietokeskus aineistopyyntö 5.12.2023)
- Jyrkänteet (Suomen Metsäkeskus 5.12.2023)
- Metsälakikohteet (Suomen Metsäkeskus 5.12.2023)
- Hila-aineisto (Suomen Metsäkeskus 5.12.2023)
- Luonnonsuojelualueet (Suomen Ympäristökeskus LAPIO-palvelu 5.12.2023)
- Natura 2000 -alueet (Suomen Ympäristökeskus LAPIO-palvelu 5.12.2023)
- Luonnonsuojeluohjelma-alueet (Suomen Ympäristökeskus LAPIO-palvelu 5.12.2023)
- Lehtojensuojeluohjelman inventointialueet (Suomen Ympäristökeskus LAPIO-palvelu 5.12.2023)
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (Suomen Ympäristökeskus LAPIO-palvelu 5.12.2023)
- Luonnonmuistomerkit (Suomen Ympäristökeskus LAPIO-palvelu 5.12.2023)
- Maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys TRINGA 5.12.2023)
- Monimuotoisuudelle tärkeitä metsäalueita 2018 (Zonation) alueellinen (Suomen ympäristökeskus 29.11.2023)
- Liito-oravan elinympäristöjen ennustekartat (Luonnonvarakeskus ja Liito-orava-LIFE-hanke)
- Potentiaaliset tulvametsät (Suomen Ympäristökeskus 5.12.2023)
- Serpentiinikalliot ja -kivikot (Suomen Ympäristökeskus 5.12.2023)
- LuTU2018 Metsien erikoistyyppien esiintymäaineistot uhanalaisuusarvioinnissa (Suomen Ympäristökeskus 5.12.2023)
- Maastokartta (Maanmittauslaitos 5.12.2023)
- Ortoilmakuva (Maanmittauslaitos 5.12.2023)
- Ilmakuva (ESRI / Maxar, Microsoft 5.12.2023)

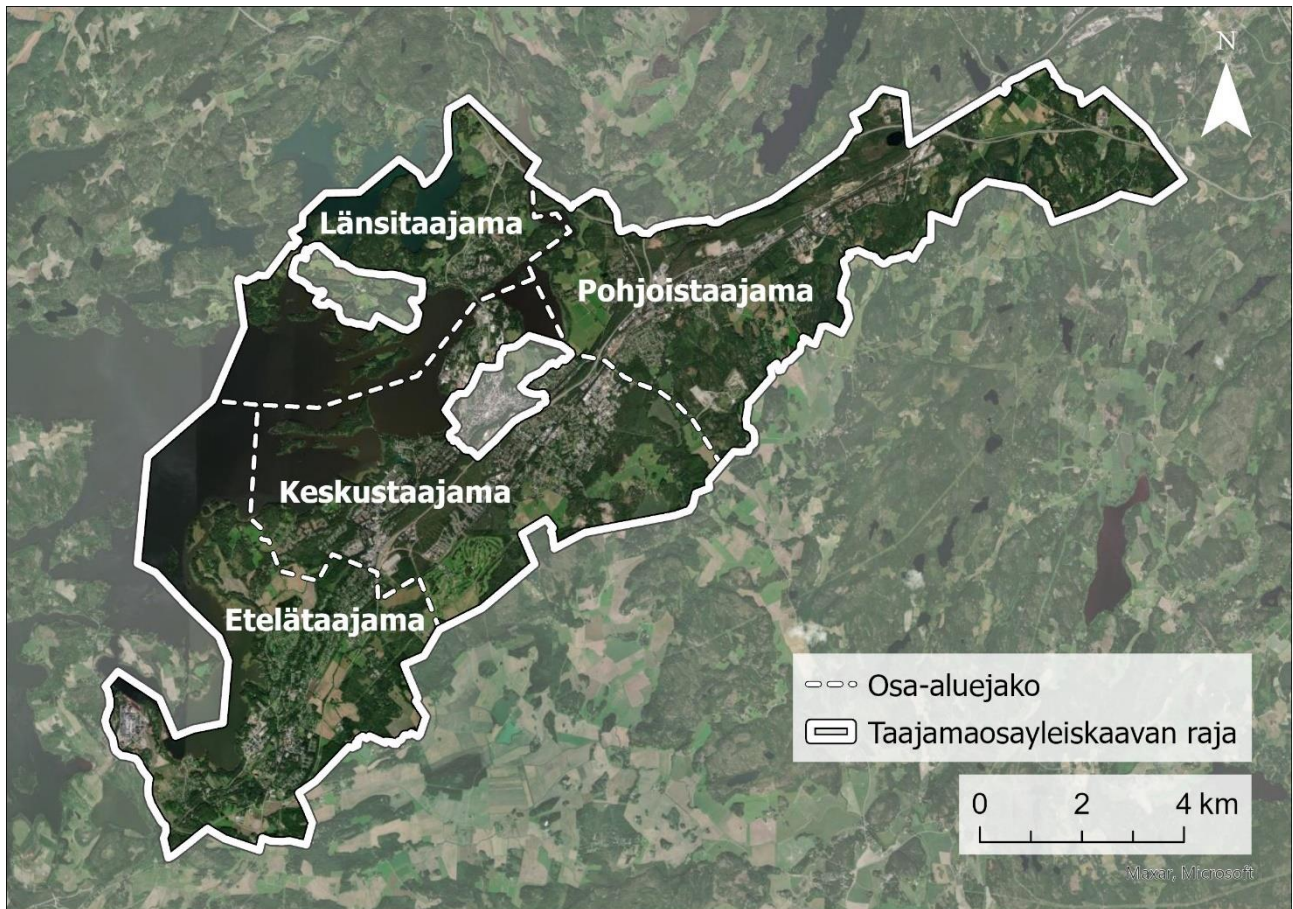
2.2 Selvitysalue

Esiselvityksessä tarkasteltava selvitysalue on Lohjan taajamaosayleiskaavan alue (Kuva 1). Selvitysalue alkaa etelässä Kirkniemestä ja Virkkalan Ristin eteläpuolelta, ulottuu lännessä ja luoteessa Kotniemen ja Karnaisten alueille, rajautuu edelleen Lempolan kohdalla E18-moottoritiehen ja käsittää Nummenkylän alueen Vihdin kunnan rajaan saakka. Idässä suunnittelualue rajautuu Lohjanharjun kaakkoispuoliseen pelto-laaksoon Veijolaan saakka ja siitä edelleen Siuntion kunnan rajaan asti. Selvitysalueeseen eivät sisälly Lohjan keskustan ja Paloniemen alueet. Selvitysalueen pinta-ala on noin 113 km².

Kuva 1. Selvitysalue korostettuna ilmakuvassa. Taajama-alueen sisällä olevat Lohjan keskustan ja Paloniemen alueet eivät kuulu selvitysalueeseen.

Tarkastelujen helpottamiseksi taajamaosayleiskaavan luontoarvojen esiselvityksessä käytettiin Lohjalla käytössä olevaa taajamaosayleiskaavan osa-aluejakoa (Kuva 2).

Kuva 2. Taajamaosayleiskaavan osa-alueet, joita käytettiin tarkastelun helpottamiseksi.

2.3 Menetelmät

Tarkastelu tehtiin kahdessa vaiheessa. Ensin tarkasteltiin osa-alueittain luonnonarvojen nykytilaa. Työvaiheessa käytiin läpi lähtötietoaineistoa ja muodostettiin osa-alueittain kuva luontotiedon ajantasaisuudesta, luontoarvojen sijoittumisesta sekä alueen yleisestä rakenteesta. Työvaiheessa käytiin läpi myös nykyisen taajamaosayleiskaavan mukaiset merkinnät. Tarkastelu tehtiin pääasiassa paikkatietomuotoista lähtötietoa hyödyntäen, mutta tarpeen mukaan tarkistettiin luontotietoja myös selvitysraporteista, mikäli nämä olivat saatavilla.

Nykytilakuvauksen jälkeen keskityttiin rajaamaan alueet, joilta luontotietoa on tarve päivittää. Tätä varten laadittiin ns. priorisointiluokittelu (luku 3.2). Luokittelussa alueet, joilta luontotietoa on tarve päivittää, luokiteltiin tärkeysjärjestykseen. Alueen prioriteettiluokkaan vaikuttivat alueelle kohdentuvat maankäyttöpaineet sekä alueella esiintyvän lajiston tai luontotyyppien lainsäädännöllinen asema, huomionarvoisuus (uhanalaisuus) ja merkittävyys luonnon monimuotoisuuden ilmentäjänä (esim. Zonation-aineiston arvot).

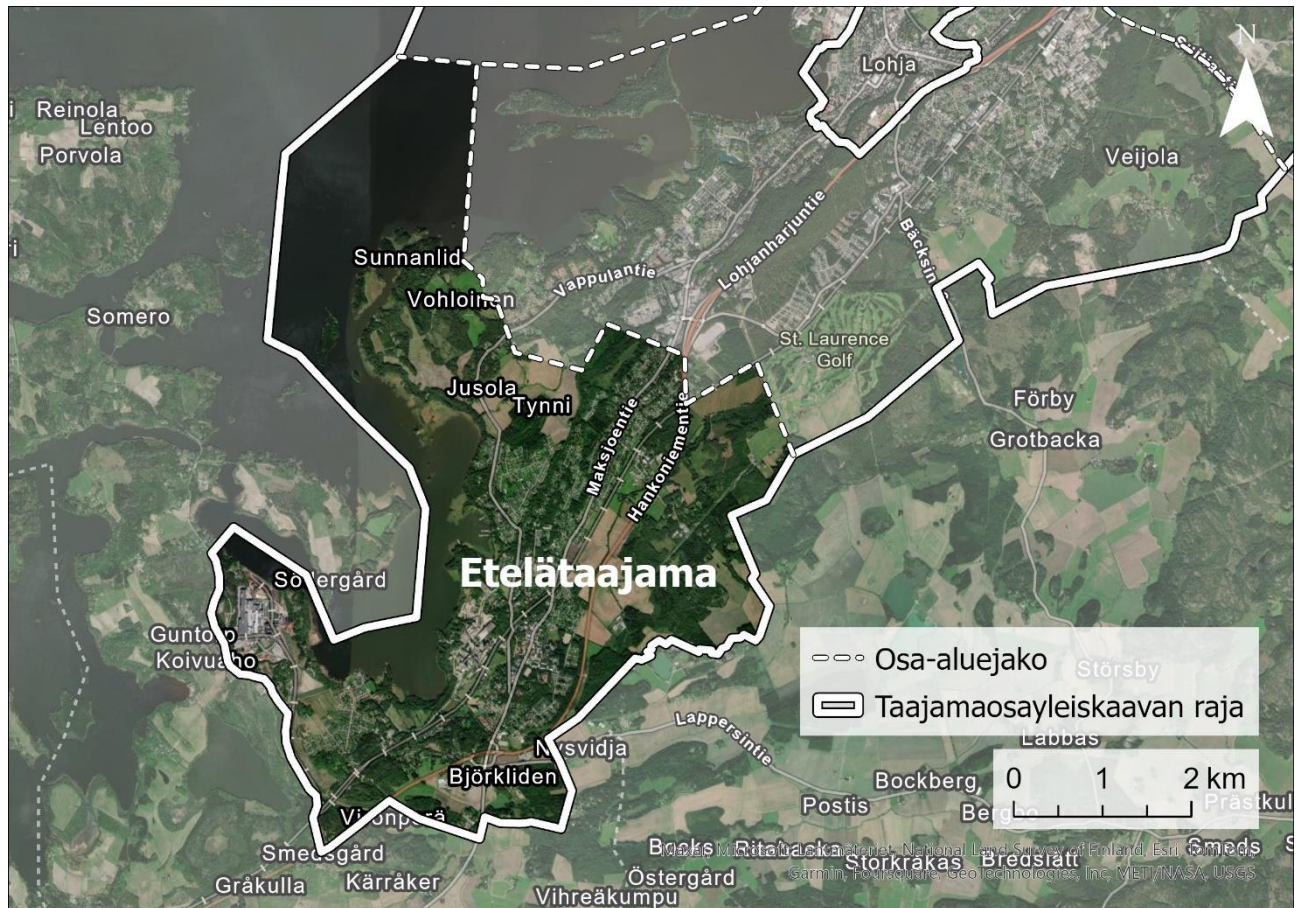
Eri luokkiin lisätyt alueet rajauksineen pohjattiin asiantuntija-arvioon, jota tehtiin lähtötietoaineistojen (laji- ja luontotyyppitiedot) perusteella täydentäen ilmakuvatarkastelulla, jonka avulla voitiin ottaa huomioon mm. metsänkäytön aiheuttamat muutokset. Osalla kohteista ei välttämättä ollut lajitietoaineiston perusteella arvokkaita kohteita, mutta ilmakuvatarkastelun ja muun paikkatietopohjaisen tarkastelun perusteella luontoarvoja voi esiintyä.

Kaikki kohteet koottiin lopuksi paikkatietorajauksen lisäksi taulukkomuotoon ja niistä kirjoitettiin lyhyet perustelut selvitystarpeista. Selvitystarpeet sisältävät salassa pidettävää lajitietoa, joten yksityiskohtaiset tarpeet on esitetty raportin viranomaiskäyttöön tarkoitettussa versiossa. Kohteille esitetyt rajaukset ovat ohjeellisia ja niitä tulee tarkentaa luontoselvityksiä tilatessa maankäyttösuunnitelmien tarkentuessa.

3. TULOKSET

3.1 Taajamaosayleiskaavan luonnonarvojen nykytila

3.1.1. Etelätaajama

Kuva 3. Etelätaajama.

Yleiskuvaus:

Etelätaajaman osa-alue (Kuva 3) on suurimmilta osin pientalovaltaista asuinalueita. Alueella sijaitsevat muun muassa Virkkalan, Kirkniemen ja Tynninharjun asuinalueet. Virkkalaan sijoittuu myös keskustatointoja ja työpaikka-alue. Kirkniemen teollisuusalue sijaitsee alueen länsiosassa.

Alueen läpi kulkee lounaasta koilliseen valtatie 25 (Hanko–Hyvinkää-tie) sekä Hanko–Hyvinkää-rautatie. Etelätaajama rajautuu lännessä Lohjanjärveen, pohjoisessa Lohjan keskustaajamaan ja idässä sekä etelässä maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin sekä Siuntion kunnan rajaan.

Alueen itäosat ovat metsätaloustaloudessa olevia metsiä. Maisemallisesti arvokkaita maatalousvaltaisia alueita sijaitsee alueen itä- ja pohjoisosissa. Etelätaajamaan kuuluu myös Lohjanjärven saaria, kuten Ruisaari ja Volsaari.

Alueen luonnolle leimallisia ovat Lohjanharju ja Lohjanjärvi. Alueella sijaitsee metsäisiä alueita etenkin alueen pohjoisosissa Vohloisissa ja Vappulassa, itäosissa Sunninhaassa ja Virkkalassa sekä eteläosissa Kittfallissa ja Kirkniemessä. Näillä alueilla on runsaasti myös peltoja. Lohjanjärven rannoilla ja saarissa on metsää sekä matalia reheviä lahtia. Pieniä lampia esiintyy Kukkumäessä, Fatjassa ja Tynninharjulla. Etelätaajama on kalkkivaikutteista ja alueella on paljon lehtoja.

Aiemmat luontoselvitykset:

Alueelta on paljon luontoselvityksiä, mutta suurin osa niistä on vanhoja ja tehty ennen vuotta 2000. Tuoreimmat selvitykset ovat Kässäntieltä (Valolahti, Lampila ja Rapp 2023), Jönsbölestä (Tuomikoski, Peltola ja Mäkelä 2023), Kittfallista (Kangasniemi & Järvi 2023) ja Vohloisista (Siitonen 2017).

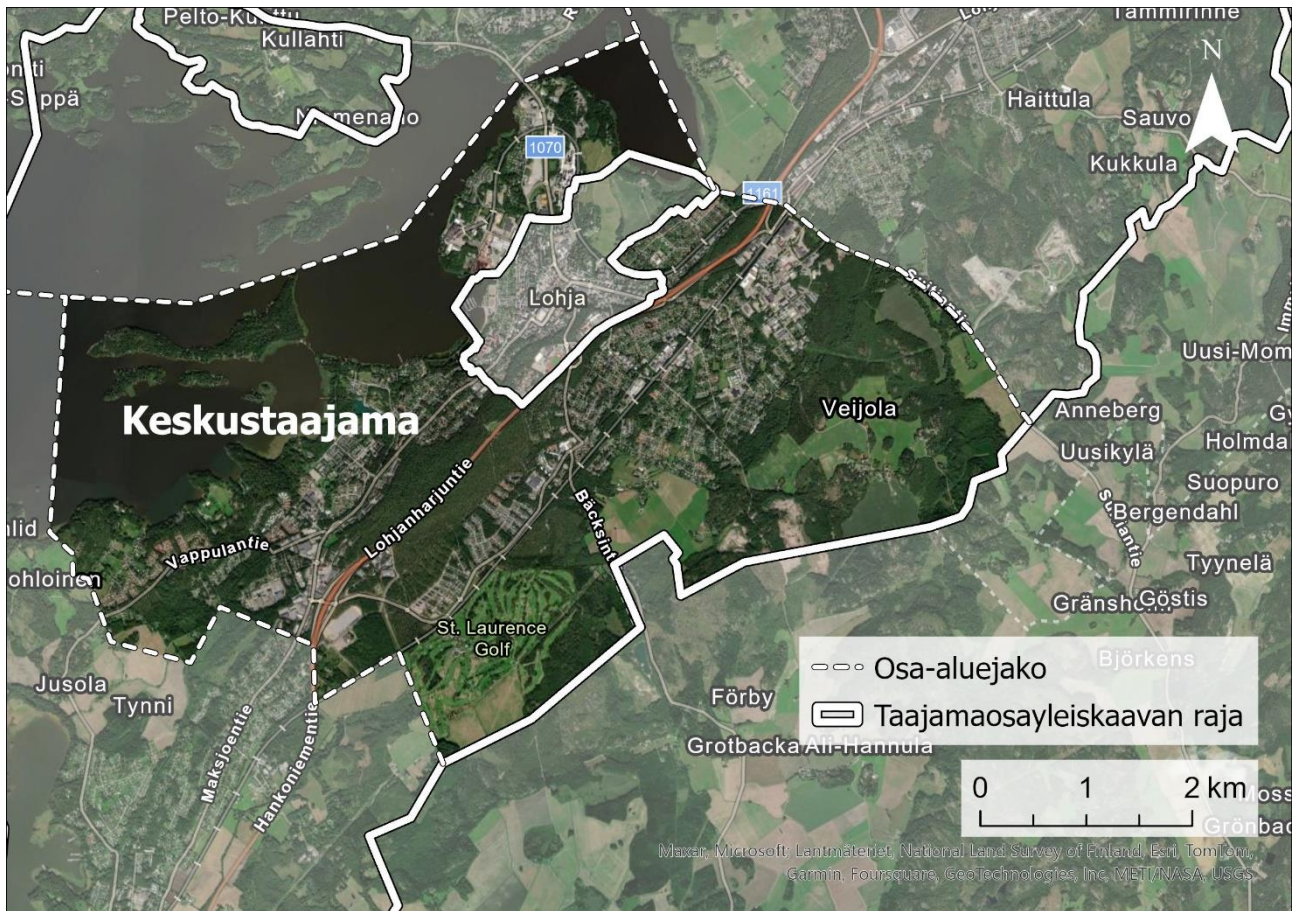
Luontoarvokohteet:

- Vappulan saarnilehdon ja Pähkinäniemen Natura 2000 -alueet
- Yhdeksän virallista luonnonsuojelualuetta, joista kahta ei ole merkitty nykyiseen taajamaosayleiskaavaan (Lohjanjärven alueiden luonnonsuojelualue ja Kousa)
- Alueen eteläosassa on kapea kaistale valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Siuntion ja Degerbyn viljelymaisema), joka jatkuu alueelta kohti itää
- Useita nykyiseen taajamaosayleiskaavaan SL-, S1-, luo- ja ge-merkinnöillä merkittyjä luontokohteita, kuten lehtoja, kallioita, perinnebiotooppeja ja pienvesiä
- Metsälakikohteita osa-alueen itäosassa
- Kaksi luonnonmuistomerkkiä

Luontotyyppitieto:

Suojeltavista luontotyypeistä osa-alueella esiintyy muun muassa pähkinäpensaslehtoja sekä potentiaalisesti harjumetsien valorinteitä, sisämaan tulvametsiä ja tervaleppämetsiä.

3.1.2. Keskustaajama

Kuva 4. Keskustaajama.

Yleiskuvaus:

Keskustaajaman osa-alueeseen (Kuva 4) kuuluvat Lohjan keskusta ympäröivät taajama-alueet, jotka ovat pääosin pientalovaltaisia asuinalueita. Osa-alueella sijaitsevat muun muassa Vivamon, Ojamon, Voudinpuiston, Neitsytlinnan, Gunnarlan, Metsolan, Vienolan, Gruotilan ja Hiidensalmen taajama-alueet. Lisäksi osa-alueella sijaitsee keskustatoimintojen alueita, Tytyrin kalkkikivilouhos ja Pitkäniemen tehdas-alue.

Osa-alueen läpi kulkee lounaasta koilliseen valtatie 25 (Hanko–Hyvinkää-tie) sekä Hanko–Hyvinkää-rautatie. Keskustaajama rajautuu lännessä Lohjanjärveen, idässä maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin sekä Siuntion kunnan rajaan, etelässä Etelätaajaman osa-alueeseen ja pohjoisessa Pohjoistaajaman osa-alueeseen.

Osa-alueen itäosat ovat pääosin maa- ja metsätalouskäytössä. Osa-alueella sijaitsee myös maisemallisesti arvokkaita peltoalueita ja Kunnarlan golfkenttä. Osa-alueen keskiosissa on Lohjanharjun ja Ojamonkankaan Natura 2000 -alue. Osa-alueeseen kuuluu myös Lohjanjärven saaria, kuten Liessaari.

Osa-alueen luonnolle leimallisia ovat alueen läpi lounaasta koilliseen kulkeva Lohjanharju, Lohjanjärvi rantoineen ja saarineen sekä alueen itäosassa sijaitsevat metsä- ja maatalousympäristöt. Osa-alueen metsäiset alueet sijoittuvat etenkin Lohjanjärven rantaan ja saariin, Lohjanharjulle sekä alueen itäosiin, muun muassa Veijolaan ja Pappilakorpeen. Osa-alueella esiintyy kuivia harjumetsiä, kalkkivaikutteisuutta ja paljon lehtoja. Lohjanjärven rannassa on matalia järvenlahtia.

Aiemmat luontoselvitykset:

Alueelta on paljon luontoselvityksiä, mutta suurin osa niistä on vanhoja ja tehty ennen vuotta 2000. Tuoreimmat selvitykset ovat Hiidensalmesta (Korvenpää 2015, Korvenpää & Jääskeläinen 2018) ja Pitkäniemestä (Pykälä 2021).

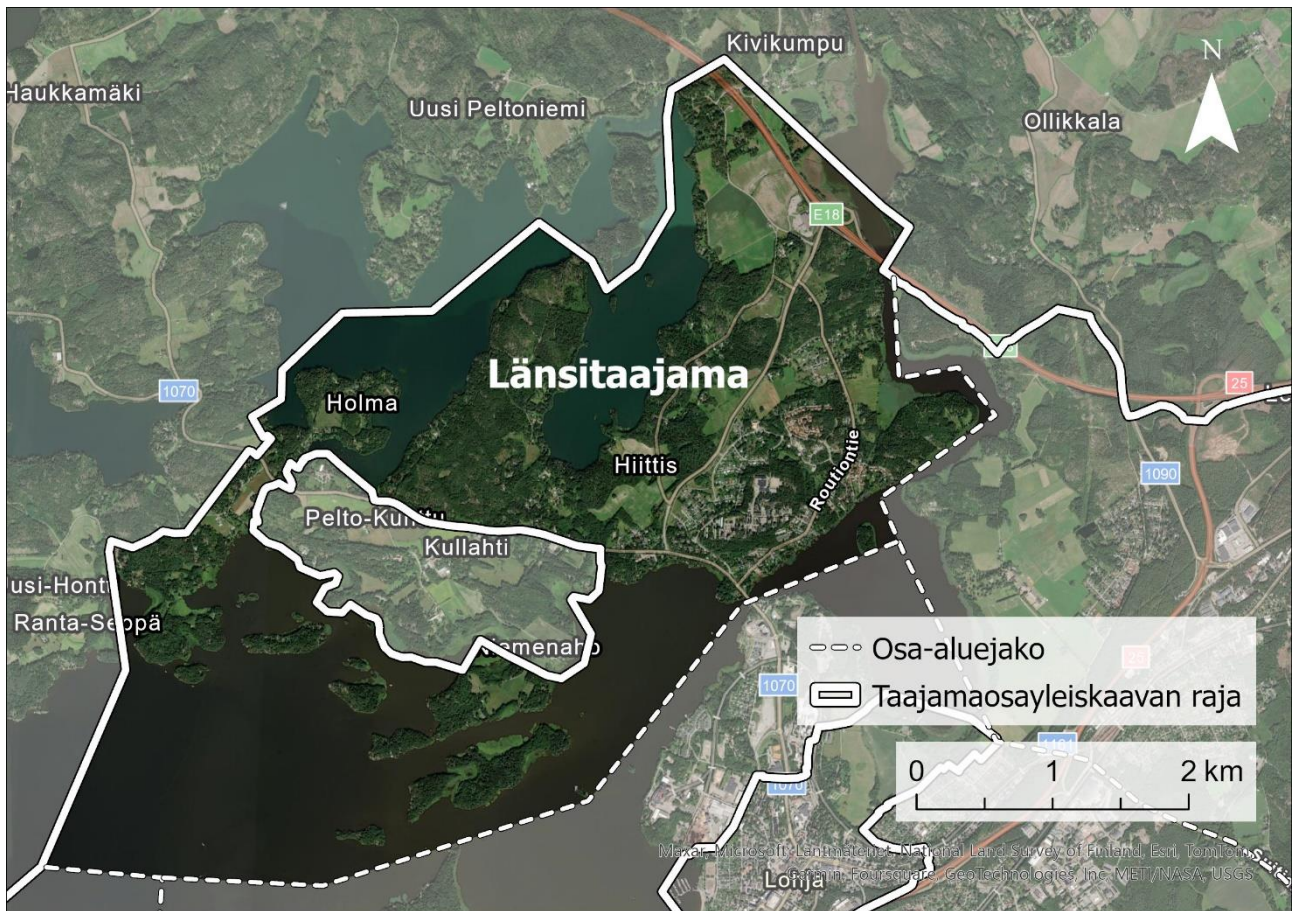
Luontoarvokohteet:

- Lohjanharjun ja Ojamonkankaan Natura 2000 -alue
- 11 virallista luonnonsuojelualuetta
- Useita nykyiseen taajamaosayleiskaavaan SL-, S1-, S2-, luo- ja ge-merkinnöillä merkittyjä luontokohteita, kuten lehtoja, pienvesiä, soita, kallioita ja kalkkikallioita
- Metsälakikohteita osa-alueen itäosassa
- Kolme luonnonmuistomerkkiä
- Porlan altaat, joissa esiintyy runsaasti huomionarvoista lajistoa
- Hiidensalmen, Pitkäniemien ja Tytyrin alue, jossa esiintyy runsaasti huomionarvoisia luontotyypejä ja lajeja

Luontotyyppitieto:

Suojeltavista luontotyypeistä osa-alueella esiintyy muun muassa pähkinäpensaslehtoja sekä potentiaalisesti harjumetsien valorinteitä, kalkkikallioita, sisämaan tulvametsiä ja tervaleppämetsiä.

3.1.3. Länsitaajama

Kuva 5. Länsitaajama.

Yleiskuvaus:

Länsitaajaman osa-alueeseen (Kuva 5) kuuluvat Roution, Paloniemen ja Hiittin asuinalueet. Osa-alue rajoittuu eri puolilta Hormajärveen ja Lohjanjärveen liittyviin vesistöihin. Osa-alueeseen lukeutuu myös useita saaria, kuten Hevossaari, Kaurasaari ja Mustasaari.

Pohjoisessa osa-alue kytkeytyy Karnaistenkorven laajaan metsäalueeseen. Suurin osa alueen ranta-vyöhykkeestä on rakennettua tai peltoa. Rakentamatonta rantaa sijaitsee jonkin verran Pappilanselältä pohjoiseen Harvakkalanlahden ja Iloniemen alueilla.

Osa-alueelle sijoittuu muutamia laajempia yhtenäisiä metsäkokonaisuuksia mm. Paloniemen pohjoispuolella, Hiittisissä ja Hossansalmen kupeessa. Metsäalueet ovat suurilta osin talouskäytössä ja iältään vartuneita tai nuoria.

Aiemmat luontoselvitykset:

Alueella on tehty paljon selvityksiä, mutta suurin osa niistä on vanhoja ja tehty ennen vuotta 2000. Alueeseen kytkeytyvältä Paloniemen alueelta on tuoreempia selvitystietoja mm. liito-oravista (Virtanen 2015, Yli-Tuomi & Turkulainen 2014).

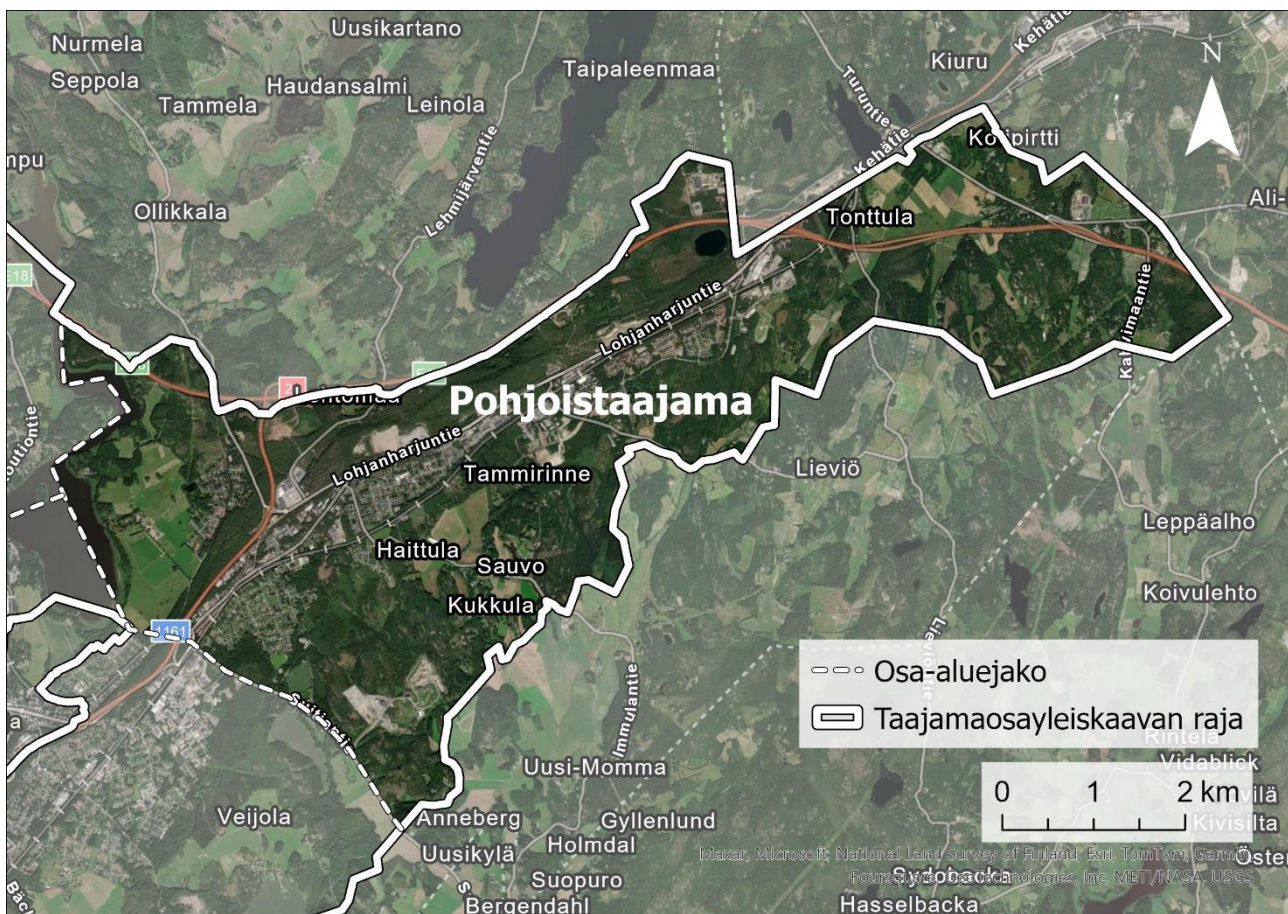
Luontoarvokohteet:

- Kaksi virallista luonnonsuojelualuetta
- Useita nykyiseen taajamaosayleiskaavaan SL-, S2-, S3-, luo- ja ge-merkinnöillä merkittyjä luontokohteita, kuten lehtoja, perinnebiotooppeja, pienvesiä, kallioita ja kalkkikallioita
- Metsälakikohteita osa-alueen etelä- ja pohjoisosissa
- Yksi luonnonmuistomerkki

Luontotyyppitieto:

Suojelluista luontotyypeistä osa-alueella esiintyy muun muassa pähkinäpensaslehtoja sekä potentiaalisesti sisämaan tulvametsiä ja tervaleppämetsiä.

3.1.4. Pohjoistaajama

Kuva 6. Pohjoistaajama.

Yleiskuvaus:

Pohjoistaajaman osa-alue (Kuva 6) ulottuu länsiosasta Lohjanjärveen kytkeytyvältä Pappilanselältä Lempolaan ja Muijalan kautta aina Nummenkylään Vihdin rajalle. Osa-alueen halkaisee melko keskeltä lounas-kaakkosuunnassa Lohjanharjuntie sekä hieman sen itäpuolella kulkeva Hanko-Hyvinkää-rautatie. Osa-alueen pohjoisreunaa myötäilee Turun moottoritie. Pohjoistaajaman osa-alueelle sijoittuu useita asuinalueita sekä jonkin verran pienehköjä teollisuusalueita. Rakennettu alue sijoittuu pääosin Lohjanharjuntien itäpuolelle ja koostuu pääosin pientaloista.

Osa-alueen länsiosassa Pappilanselkään rajautuvalla osuudella on laajoja peltoalueita. Peltoaluetta löytyy myös alueen keskiosissa, jossa pellot rajautuvat eteläpuolelta laajempiin metsäalueisiin. Alueen itäosassa Nummenkylän alueella ja länsiosassa Laaksopohjan kartanon ympäristössä sijaitsee maisemallisesti arvokasta peltoaluetta.

Osa-alueen luonnolle leimallista ovat Lohjanharju sekä Lohjanharjuntien eteläpuolella kallioiset ja pieni-piirteisesti vaihtelevat maastonmuodot. Lohjanharjun eteläpuolelle sijoittuu paljon metsäisiä elinympäristöjä, jotka ovat kuitenkin pääosin metsätaloustalouden piirissä ja siten luontoarvoiltaan heikentyneitä. Metsäisiä alueita sijoittuu lisäksi Lempolan länsipuolelle ja Hossansalmen itäpuolelle. Pappilanselän rantavyöhykettä myötäillen metsäinen vyöhyke jatkuu aina keskusta-alueelta Tytyriin asti. Pääosa metsistä sijaitsee kivennäis- ja kalliomailla, mutta osa-alueelle sijoittuu myös pienialaisia soita.

Aiemmat luontoselvitykset:

Osa-alueelta on paljon luontoselvityksiä, mutta suurin osa niistä on vanhoja ja tehty ennen vuotta 2000. Tuoreimmat selvitykset on Lohjanharjun paahdealueilta (Faunatica 2014) ja Muijalasta (Vasko 2020 ja 2021, Vauhkonen 2020 ja 2021) ja Lempolan ympäristöstä (Korvenpää 2021), minkä lisäksi alueen etelä/itäpuolelta Lieviö-Paunin osayleiskaavan alueelta on tehty selvityksiä vuosina 2014–2016 (Routasuo 2014 ja 2016).

Luontoarvokohteet:

- Lohjanharjun ja Ojamonkankaan Natura 2000 -alue
- Viisi virallista luonnonsuojelualuetta
- Useita nykyiseen taajamaosayleiskaavaan SL-, S2-, S3-, luo- ja ge-merkinnöillä merkittyjä luontokohteita, kuten lehtoja, kalliota, paahdeympäristöjä ja puroja
- Metsälakikohteita osa-alueen itäosissa
- Kaksi luonnonmuistomerkkiä

Luontotyyppitieto:

Suojelluista luontotyypeistä osa-alueella esiintyy muun muassa pähkinäpensaslehtoja, pienvesiä sekä potentiaalisesti sisämaan tulvametsiä, harjumetsien valorinteitä ja tervaleppämetsiä.

3.2 Luontoselvitysten priorisointi

Taajamaosayleiskaavan alueelle suositeltavat luontoselvitykset jaettiin prioriteettiluokkiin A–G. Prioriteettiluokituksessa korkeimman painoarvon saavat taajamaosayleiskaavan eri visioiden painopistealueet ja muut todennäköiset maankäytön muutosalueet, jotka sijoittuvat alueille, joilla sijaitsee lähtötietojen perusteella runsaasti suojeltuja tai muuten huomioitavia luontoarvoja. Taajamaosayleiskaavan visioiden painopistealueet on kuvattu luvussa 3.2.1.

Matalampi painoarvo prioriteettiluokituksessa on alueilla, joilla tunnetusti tai potentiaalisesti esiintyy suojeltuja tai huomioitavia luontoarvoja, mutta jotka sijaitsevat alueilla, joille ei kohdistu suurta maankäytön muospainetta, mutta joilla luontoarvojen selvittäminen olisi tarkoituksenmukaista luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen sekä laji- ja luontotyyppisuojelelun näkökulmasta.

Luontoselvitysten prioriteettiluokat ovat seuraavat:

A. Taajamaosayleiskaavan visioiden painopistealueet ja niihin kytkeytyvät alueet, joille suunnitellaan rakentamista.

Näillä alueilla selvitystarpeet voivat olla yksittäisiin lajeihin kohdistuvia tai laajempia selvityskokonaisuuksia.

- Luontotyytit (sis. luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit, uhanalaiset luontotyytit, vesilain 2. luvun 11 §:n suojellut luontotyytit)
- EU:n luontodirektiivin lajit (liitteet II sekä IVa ja IVb)
- Muu lajisto tarpeen mukaan

B. Alueet, jotka on aiemmin osoitettu rakentamiseen tai ovat yhdyskuntarakenteen mahdollista laajenemisaluetta, mutta ovat jääneet rakentamatta.

Näillä alueilla selvitystarpeet voivat olla yksittäisiin lajeihin kohdistuvia tai laajempia selvityskokonaisuuksia.

- Luontotyytit (sis. luonnonsuojelulain suojellut luontotyytit, uhanalaiset luontotyytit, vesilain 2. luvun 11 §:n suojellut luontotyytit)
- EU:n luontodirektiivin lajit (liitteet II sekä IVa ja IVb)
- Muu lajisto tarpeen mukaan

Kohteet, jotka sijaitsevat muualla kuin A–B luokan alueilla:

C. Muut alueet, joilla esiintyy todennäköisesti EU:n luontodirektiivin IV (a) ja (b) liitteiden mukaista lajistoa ja joilla on tarkoituksenmukaista selvittää lajien esiintymistä. Suositukset annetaan lajeittain.

D. Muut alueet, joilla esiintyy potentiaalisia luonnonsuojelulain (6/2023) 64 § mukaisia suojeltuja tai 65 § tiukasti suojeltuja luontotyyppejä. Suositukset luontotyypeittäin.

E. Alueet, joilla esiintyy erityisesti suojeltavan tai muutoin huomionarvoisen lajiston potentiaalisesti merkittäviä esiintymiä tai keskittymiä.

F. Nykyisen kaavan suojelumerkintöjä sisältävät kohteet/alueet, jos tarkastelun perusteella on syytä epäillä luontoarvojen muuttuneen.

Tarkastelu on suoritettu Lohjan kaupungin tekemässä taajamaosayleiskaavan luontokohteiden läpikäynnissä 04/2023, jossa on annettu suositukset ja tiedot alueista, joiden rajaukset tulisi tarkistaa.

G. Muut alueet, joilla on muun lähtötietoaineiston pohjalta todennäköisesti huomioitavia luontoarvoja.

Prioriteettiluokituksen mukaisia luontoselvityksiä ei määritetty tehtäviksi nykyisille luonnonsuojelualueille tai Natura 2000 -verkostoon kuuluville alueille.

3.2.1. Taajamaosayleiskaavan päivityksen visioiden painopistealueet

Vaihtoehto A

Monipuolisen asumisen ja keskustahakuisen kaupan painopisteet ovat Lohjan keskustan ympäristössä sekä Espoo–Salo-oikoradan varrella, tulevan Lohjansolmun juna-aseman läheisyydessä. Tavoitteena on saada 3000 uutta asukasta Lohjan keskustan läheisyyteen ja Lohjansolmuun 6000 asukasta vuoteen 2050 mennessä.

Tulevaisuudessa uusi asuinrakentaminen sijoittuu Lohjan keskustaan ja sen läheisyydessä Hiidensalmen, Pitkaniemen sekä Moision ympäristöön. Lohjan keskustan ympäristössä, olemassa olevilla asuinalueilla kannustetaan täydentävään asuinrakentamiseen. Kaikkien taajama-alueen asuinalueiden toivotaan säilyvän vireinä ja elinvoimaisina.

Uudet päivittäistavarakaupat sekä erikoistavaran kaupat sijoittuvat Lohjan keskustaan ja Lohjansolmuun. Lempola ja Tynninharju ovat tilaa vaativan ja laajan tavaravalikoiman kaupan alueita, jotka turvaavat kaupungin monipuolisen kaupallisen tarjonnan.

Joukkoliikenteen kehitys perustuu Lohjansolmun kaukojunan aseman paikkaan. Joukkoliikennettä kehitetään erityisesti Lohjan keskustan ja Lohjansolmun välillä. Uusien asukkaiden sijoittuminen ja kaupan kehitys nivoutuvat yhteen, jolloin joukkoliikennettä ja pyöräilyä kannattaa kehittää erityisesti näissä solmukohdissa.

Vaihtoehto B

Monipuolisen asumisen ja keskustahakuisen kaupan painopisteet ovat Lempolassa, Lohjan keskustan ympäristössä, sekä Espoo–Salo-oikoradan varrella, tulevan Lohjansolmun juna-aseman läheisyydessä. Kaupallisten palveluiden osalta Lohjansolmun alue tukeutuu myös Lempolan alueeseen. Tavoitteena on saada 1500 uutta asukasta Lohjan keskustaan, 1500 uutta asukasta Ventelä–Lempolan lähiympäristöön ja Lohjansolmuun 6000 asukasta vuoteen 2050 mennessä.

Tulevaisuudessa uusi asuinrakentaminen sijoittuu Lohjan keskustaan, Pitkaniemeen ja Hiidensalmeen sekä Ventelän ympäristöön. Tavoitteena on kehittää Ventelän aluetta asumisen alueena. Ventelässä uusi asuinrakentaminen kohdistuu erityisesti Asemanpellon koillispuolelle, täydentävään asuinrakentamiseen kannustetaan etenkin Ventelän ja Lempolan olemassa olevilla asuinalueilla.

Uudet päivittäistavara- sekä erikoistavarakaupat sijoittuvat Lempolaan, Lohjansolmuun ja Lohjan keskustaan. Tynninharju on tilaa vaativan ja laajan tavaravalikoiman kaupan alueita.

Joukkoliikenteen kehitys perustuu Lohjansolmun kaukojunan aseman paikkaan. Joukkoliikennettä kehitetään etenkin Lohjan keskustan, Ventelä–Lempolan alakeskuksen ja Lohjansolmun välillä. Uusien asukkaiden sijoittuminen ja kaupan kehitys nivoutuvat yhteen, jolloin joukkoliikennettä ja pyöräilyä kannattaa kehittää erityisesti näissä solmukohdissa.

Vaihtoehto C

Monipuolisen asumisen painopisteet ovat nauhakaupungin keskustaajamassa, Ventelä–Lempolan alueella, Muijalassa ja Virkkalassa. Nauhakaupungin kehitys perustuu Hanko–Hyvinkää–radan henkilöliikenteeseen ja Lohjan keskustan paikallisjuna-asemaan. Tavoitteena on saada 4500 uutta asukasta keskustaajamaan, 2000 asukasta Ventelä–Lempolan alueelle, 1500 asukasta Muijalaan ja 1000 asukasta Virkkalaan.

Uudet päivittäistavara- sekä erikoistavarakaupat sijoittuvat Lohjan keskustaan ja Lempolaan. Tynninharju on tilaa vaativan ja laajan tavaravalikoiman kaupan alue.

Tulevaisuudessa uusi asuinrakentaminen sijoittuu Lohjan keskustaan ja sen ympäristössä, Pitkäniemeen, Hiidensalmeen, Moisiole, Keskilohjalle ja Ojamon ympäristössä. Tavoitteena on kehittää Ventelän aluetta asumisen alueena. Ventelässä uusi asuinrakentaminen kohdistuu erityisesti Asemanpellon koillispuolelle sekä Immulan ympäristöön, täydentävään asuinrakentamiseen kannustetaan etenkin Ventelän ja Lempolan olemassa olevilla asuinalueilla. Myös Muijalan ja Virkkalan ympäristöä kehitetään asumisen alueena.

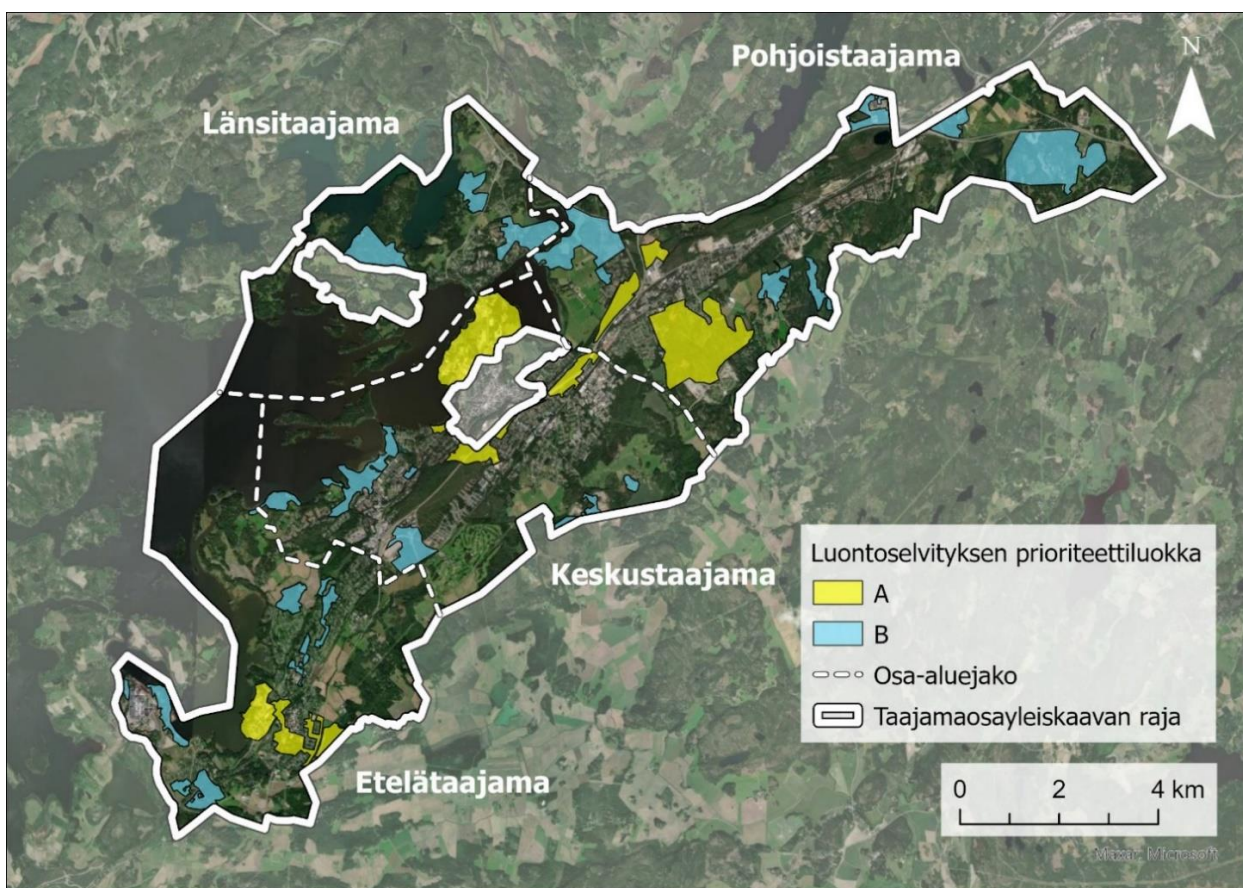
Joukkoliikenteen kehitys perustuu Hanko–Hyvinkää–radan henkilöliikenteeseen ja Lohjan keskustan, Lohjan aseman ja Muijalan paikallisjunan asemapaikkoihin. Uusien asukkaiden sijoittuminen ja kaupan kehitys nivoutuvat yhteen, jolloin joukkoliikennettä ja pyöräilyä kannattaa kehittää erityisesti näissä solmukohtissa.

3.3 Luontoselvitysten työohjelma prioriteettiluokittain

Työohjelma Lohjan taajamaosayleiskaavan päivittämisen yhteydessä tehtäviksi suositelluista luontoselvityksistä on laadittu hyödyntäen lähtötietoja, asiantuntija-arvioita sekä työssä luotua prioriteettiluokitusta. Selvitettäviä kohteita on yhteensä 93 kappaletta. Kohteiden rajaukset perustuvat asiantuntija-arvioon ja käytettyihin lähtötietoaaineistoihin.

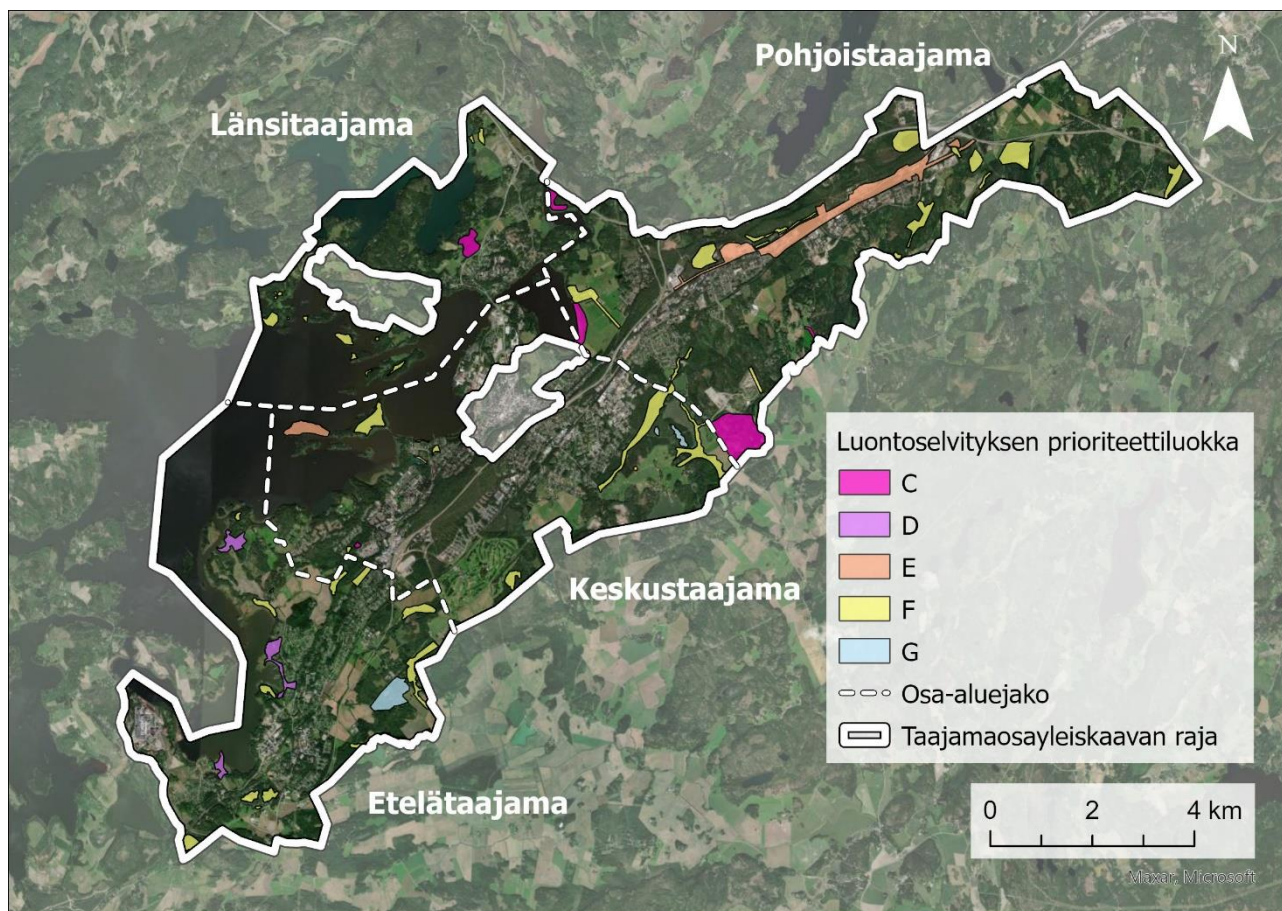
Työohjelman mukaiset luontoselvityskohteet on esitetty prioriteettiluokkien A ja B kohteiden osalta kuvassa 7. Taajamaosayleiskaavan visioiden painopistealueiden ja niihin kytkeytyvien rakennettavaksi suunniteltavien alueiden (luokka A) osalta selvityskohteet ovat yleisesti ottaen melko laajoja kokonaisuuksia ja ne sijoittuvat lähelle keskusta-alueita, Virkkalaan ja Lohjanharjuntien pohjois- ja eteläpuolille. Luokan A kohteita on yhteensä 10 kappaletta.

Selvityskohteet alueilla, jotka on aiemmin osoitettu rakentamiseen tai ovat yhdyskuntarakenteen mahdollista laajenemisaluetta, mutta jotka ovat jääneet rakentamatta (luokka B), sijaitsevat ympäri taajamaosayleiskaava-alueita etenkin rakennettujen alueiden lähellä. Luokan B -kohteiden pinta-alat ovat A-luokan kohteisiin nähden useimmiten pienialaisempia, mutta niidenkin joukossa on muutama laajempi kohderajaus. Luokan B kohteita on yhteensä 23 kappaletta.

Kuva 7. Suositellut A- ja B-prioriteettiluokkien luontoselvityskohteet Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella.

Työohjelman mukaiset luontoselvityskohteet on esitetty prioriteettiluokkien C–G kohteiden osalta kuvassa 8. Yleisesti ottaen luokkien C–G-kohteita sijaitsee ympäri taajamaosayleiskaava-alueita, mutta ne ovat selvästi pienikokoisempia kuin A- ja B-luokkien selvityskohteet. Luokan C kohteita on yhteensä 6 kappaletta, luokan D kohteita 3 kappaletta, luokan E kohteita 2 kappaletta, luokan F kohteita 46 kappaletta ja luokan G kohteita 3 kappaletta.

Kuva 8. Suositellut C-G-prioriteettiluokkien luontoselvityskohteet Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella.

Kaikkien prioriteettiluokkien selvityskohteet on kuvattu tarkemmin liitteessä 1. Liitteessä on kerrottu kohteen nimi, prioriteettiluokka ja ID-numero, pinta-ala, sijainti, selvitystarpeet ja annettu tarkempi kartta-kuva kohderajauksesta.

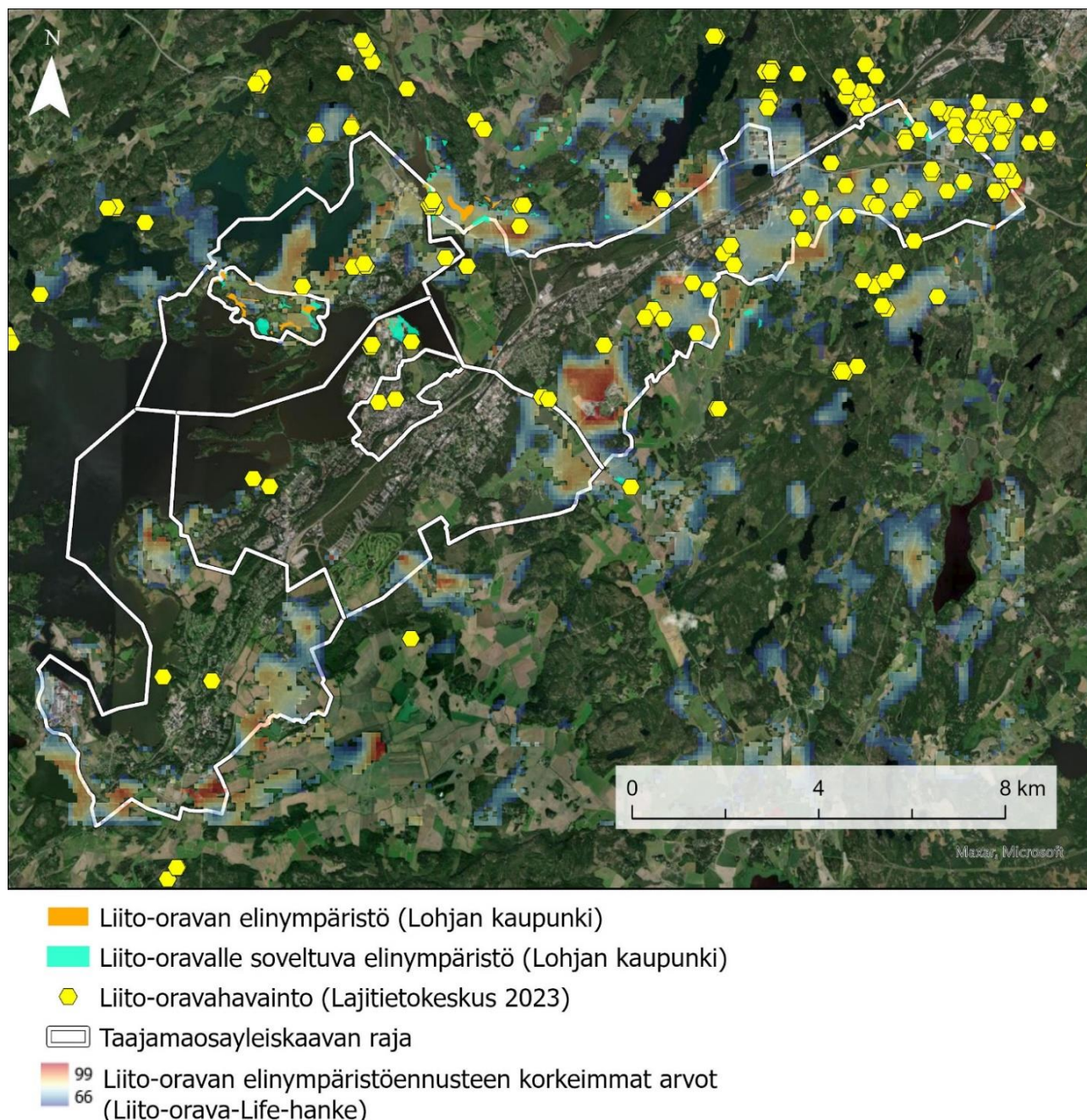
3.3.1. Luontoselvitysten työohjelma – liito-orava

EU:n luontodirektiivin IV a -liitteen tiukasti suojeltuihin lajeihin kuuluvan liito-oravan osalta on annettu suositukset ensisijaisesti selvitettävistä kohteista luontoselvitysten työohjelman yhteydessä (Liite 1). Liito-oravan esiintyminen, soveltuvat elinympäristöt ja kulkuyhteydet eli elinympäristöverkosto olisi kuitenkin suositeltavaa selvittää koko taajamaosayleiskaavan alueelta, sillä esiselvityksen perusteella liito-oravaa esiintyy taajamaosayleiskaava-alueella ja siihen rajautuvilla alueilla laajalti (Kuva 9). Lajista on tehty havaintoja erityisesti taajamaosayleiskaavan koillis- ja pohjoisosista ja niiden lisäksi hajanaisia havaintoja löytyy keski- ja eteläosista. Lisäksi liito-oravan elinympäristöpotentiaalia mallintaneessa Liito-orava LIFE -hankkeessa liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä sijoittuu taajamaosayleiskaavan alueelle runsaasti erityisesti sen pohjois-, keski- ja aivan eteläosiin.

Taajamaosayleiskaavan liito-oravatilanteen kokonaiskuvan saamiseksi liito-oravaselvityksen tilaaminen ja tekeminen olisi suositeltavaa joko kerralla koko taajamaosayleiskaava-alueelta tai yksi taajamaosayleiskaavan osa-alue kerrallaan. Pohjois- ja länsitaajamien osa-alueet suositellaan selvitettävän ensimmäisinä runsaiden havaintojen sekä potentiaalisten ja tunnettujen elinympäristöjen perusteella.

Liito-oravan kokonaiskuvan selvittäminen on tarpeen, mikäli jossakin vaiheessa ilmeni tarve hakea poikkeamislupaa liito-oravan suojellun lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämiseen tai heikentämiseen, sillä lupahakemuksessa liito-oravan suotuisaa suojelutasoa täytyy tarkastella valtakunnallisella,

alueellisella ja paikallisella tasolla. Ilman alueellisen tason tietoa liito-oravan esiintymisestä, hakemusta on vaikea tuottaa ja alueellisen tason suojelutasoa osoittaa.

Kuva 9. Kartta liito-oravan tunnetusta ja ennustetusta esiintymisestä Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella.

3.3.2. Muiden EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteiden lajien verkostoselvitykset

Muiden EU:n luontodirektiivin II- tai IV-liitteiden lajien osalta, samoin kuin liito-oravan kohdalla, on annettu suositukset ensisijaisesti selvitettävistä kohteista selvitysten prioriteettiluokitusten yhteydessä (Liite 1). Liito-oravan lisäksi Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella voisi olla tarkoituksenmukaista selvittää muiden EU:n luontodirektiivin II- ja IV-liitteiden lajien osalta esimerkiksi saukon ja lepakoiden esiintyvyyttä verkosto- ja kokonaiskuvanäkökulmasta. Saukon osalta selvittäminen koskee taajamaosayleiskaava-alueella käytännössä etenkin Lohjanjärven ranta-alueita, mikäli niille kohdistuu rakentamista. Saukosta tunnetaan havaintoja Lohjanjärveltä taajamaosayleiskaava-alueen rajauksen ulkopuolelta, kun taas lepakoista havaintoja on hajanaisesti eri puolilta taajamaosayleiskaava-aluetta.

3.4 Suositukset ja huomiot selvitysten tekemiseen ja tilaamiseen

Suosittelut luontoselvitykset suositellaan tilattavan ja suoritettavan noudattaen soveltuvien osien Suomen Ympäristökeskuksen Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -opasta (Mäkelä & Salo 2024). Osa kohdetarkastuksista voidaan tehdä myös kevyempinä luontolausuntoina tai esimerkiksi Lohjan omien asiantuntijoiden toimesta maastokatselmuksina.

Kohteiden rajaukset perustuvat asiantuntija-arvioon ja ne ovat ohjeellisia. Kohteiden rajauksia voidaan tarkentaa tarkoituksenmukaisiksi selvityksiä tilattaessa, jolloin niitä voidaan joko laajentaa tai pienentää, mikäli tämä on perusteltua. Kohderajauksia on perustelluissa tapauksissa mahdollista myös pilkkoa osiin, jolloin kuitenkin pitää varmistaa se, että tässä esiselvityksessä kyseiseltä kohteelta suositellut selvittävät asiat tulevat selvitettyiksi jokaiselta kohteen osa-alueelta.

Tässä työssä käytetty lähtöaineisto ei välttämättä kata kaikkia taajamaosayleiskaavan alueella potentiaalisesti sijaitsevia tai esiintyviä luontoarvoja, sillä kaikista lajeista ja luontotyypeistä ei ole saatavilla tietoa. Taajamaosayleiskaavan alueella saattaa esiintyä myös sellaisia luontoarvoja, joita ei ole tässä selvityksessä pystytty tunnistamaan. Tästä syystä selvityksiä tehtäessä tulee kiinnittää huomiota myös muihin mahdollisiin suojeltaviin tai huomionarvoisiin lajeihin ja luontotyypeihin kuin mitä työohjelman kohteiden selvitystarpeina on listattu.

Selvityksen aikana luontoarvot selvitetään koko rajatulta alueelta pois lukien pihat, kiinteistöt, päällystetyt alueet sekä muu sellainen rakennettu ympäristö, jota ei ole tarkoituksenmukaista kartoittaa. Mikäli mahdollista, voidaan kartoittaa myös selvitysalueeseen rajautuvia tai alueen lähellä olevia kohteita, mikäli tunnistetaan, että niissä voi esiintyä huomionarvoisia luontoarvoja.

Selvittäviltä alueilta tulee työohjelmassa kuvattujen selvityskohteiden lisäksi aina huomioida ekologiset yhteydet ja viheryhteystarpeet, niin kuin ne on esitetty Lohjan kaupungin ekologisen verkoston selvityksessä (Oksman & Turunen 2022). Kasvillisuusselvityksiä tehtäessä tulee selvittää aina luonnonvaraisen kasvillisuuden lisäksi sekä EU:ssa että kansallisesti haitallisiksi luokitellut vieraskasvilajit.

Mikäli Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella tai sen välittömään lähiympäristöön suunnitellaan maankäytön muutoksia, jotka edellyttävät Natura-arviointia tai sen tarveharkintaa, tulee luontoselvityksiä mahdollisesti tehdä myös Natura-alueella. Selvitystarpeet ovat riippuvaisia Natura-alueen suojeluprusteista.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Nykytilatarkastelun perusteella Lohjan taajamaosayleiskaavan (Y9) alue on luontoarvoiltaan hyvin monipuolista. Alueen luonnolle omaleimaista ovat Lohjanharju, joka kulkee alueen läpi lounas-koillisuunnassa, kalkkivaikutteisuus sekä Lohjanjärvi saarineen ja mataline lahtineen. Alueella on runsaasti metsä- ja peltoalueita, joskin alueen metsät ovat pääosin talouskäytössä. Taajamaosayleiskaavan alueella esiintyy useita lakisääteisesti suojeltuja lajeja ja luontotyypppejä. **Kokonaisuudessaan taajamaosayleiskaavan alueelle sijoittuu runsaasti sellaisia luontoarvoja, jotka on huomioitava taajamaosayleiskaavan päivityksessä.**

Valtaosassa taajamaosayleiskaavan aluetta on tehty aiemmin luontoselvityksiä, mutta **osayleiskaavan alueella tehdyt selvitykset ovat kuitenkin pääosin vanhoja, jolloin niiden tiedot ovat hyvin todennäköisesti vanhentuneita.** Ajantasaista, 2010-luvulla tai sen jälkeen tuotettua, selvitystietoa on lähinnä alueilta, joille on viime vuosina rakennettu tai laadittu asemakaavoja. Osa viime vuosina laadituista luontoselvityksistä on todennäköisesti sisällöltään kuitenkin vanhentuneita, koska luonnonsuojelulainsäädäntöä on uudistettu merkittävästi vuosina 2020–2023.

Jotta luonnon monimuotoisuus voidaan huomioida Lohjan taajamaosayleiskaavan päivitystyössä mahdollisimman tehokkaasti, **suositellaan alueen luontotietojen päivittämistä.** Erityisen tärkeää luontoarvot on selvittää alueilta, joihin kohdistuu maankäytönmuutospaineita ja joilla on potentiaalisesti maankäytön suunnittelussa huomioitavia luontoarvoja.

Kaava-alueella suositellaan tekemään luontoselvityksiä ensisijaisesti alueilla, jotka sijoittuvat taajamaosayleiskaavan visioiden painopistealueille (A-prioriteetti). Painopistealueille sijoittuvia suositeltavia selvityskohteita on yhteensä 10 kpl. Selvityskohteiden pinta-ala on yhteensä 660 ha. Kohteet sijoittuvat pääasiassa Virkkalan, Lohjan keskustan ja Lempolan alueille.

Luontoselvityksiä suositellaan tekemään myös alueilla, jotka on nykyisessä taajamaosayleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, mutta jotka ovat jääneet rakentamatta (B-prioriteetti). Tällaisille alueille sijoittuvia suositeltavia selvityskohteita on yhteensä 23 kpl. Selvityskohteiden pinta-ala on yhteensä 878 ha. Kohteet sijoittuvat laajalti eri puolilla taajamaosayleiskaavan aluetta, etenkin rakennettujen alueiden reunoille.

Lisäksi luontoselvityksiä suositellaan tekemään alueilla, joihin ei kohdistu merkittäviä maankäytönmuutospaineita, mutta joilla esiintyy tarkastelun perusteella potentiaalisesti maankäytössä huomioitavia tai muuten huomionarvoisia luontoarvoja sekä nykyiseen taajamaosayleiskaavaan merkityillä luontokohteilla, joiden luontoarvojen epäillään muuttuneen (C–F-prioriteetit). Näitä kohteita on yhteensä 60 ja niiden pinta-ala on yhteensä 662 ha.

Työssä esitetyt luontoselvitykset suositellaan suorittamaan prioriteettiluokituksen mukaisessa järjestyksessä taajamaosayleiskaavan päivityksen yhteydessä. Selvitykset voidaan tehdä joko kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta tai tilaamalla selvitystyö ulkopuoliselta taholta.

Tässä esiselvityksessä rajattujen selvityskohteiden lisäksi luontoarvot tulee aina selvittää alueilta, joiden maankäyttöä aiotaan osayleiskaavatyön jälkeen tarkemman asemakaavoituksen yhteydessä muuttaa.

5. LÄHDELUETTELO

Ahola, A., Koskimies, P., Nupponen, K., Pynnönen, P., Vasko, V. 2015: Lohjan Porlan asemakaava-alueen luontoselvitys vuonna 2014. Faunatica 2015.

Eskelinen, M. & Mäkelä, T.: 2019: Lohjansolmun asemanseudun Natura-tarvearvio. FCG 2019.

EUROBATS. 1991. Agreement on the Conservation of Populations of European Bats. Lontoo. 4.12.1991.

Hagner-Wahlsten, N. 2016: Lohjan Lieviö-Pauni maaseutualueen osayleiskaavan lepakkoselvitys 2016. Bathouse 2016.

Hyvärinen, Esko; Juslén, Aino; Kemppainen, Eija; Uddström, Annika; Liukko, Ulla-Maija, 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. — Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2019.

Kangasniemi, R. & Järvi, J. 2023: Lohjan kaupunki Kittfallin asemakaava-alueen luontoselvitys. Ramboll Finland 2023.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. — Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

Korvenpää, T. 2015: Hiidensalmen itäosan asemakaava-alueen liito-oravaselvitys 2015. Envibio 2015.

Korvenpää, T. 2015: Lohjan Paloniemen liito-oravaselvitys 2015. Envibio 2015.

Korvenpää, T. & Jääskeläinen, K. 2018: Luontoselvitys Hiidensalmen alueella vuonna 2018. Envibio 2018.

Korvenpää, T. 2021: Päivärinteen ranta-asemakaavan luontoselvitys. Envibio 2021.

Korvenpää, T. 2021: Lausunto Lempolan työpaikka-alueen (asemakaava L46) todetuista ja potentiaalisista luontoarvoista sekä tarkemmista luontoselvitystarpeista. Envibio 2021.

Kuusisto, I. 2023: Uhanalaisten jäkälien esiintyminen kartoitus Lohjan Kisakalliolla vuonna 2023. Envibio 2023.

Laitinen, S. 2020: Lohjan kaupunki osayleiskaava-alueiden Y7 ja Y8 luontoselvitysten täydennys. Ramboll Finland 2020.

Luonnonsuojelulaki 9/2023

Metsälaki 1093/1996

Metsänen, T. 2021: Lohjan Äijäläntien asemakaava-alueen luontoselvitykset 2021. Luontoselvitys Metsä-
nen 2021.

Murto, R. & Iso-Markku, L.: 2011: Taajamaosayleiskaava arvokkaat luontokohteet 28.11.2011. Lohjan kaupunki 2011.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

Mäkelä, T. 2019: Lohjansolmun asemanseudun ja Lehmijärvi-Pulli maaseutualueiden osayleiskaava-alueen lepakkoselvitys. FCG 2019.

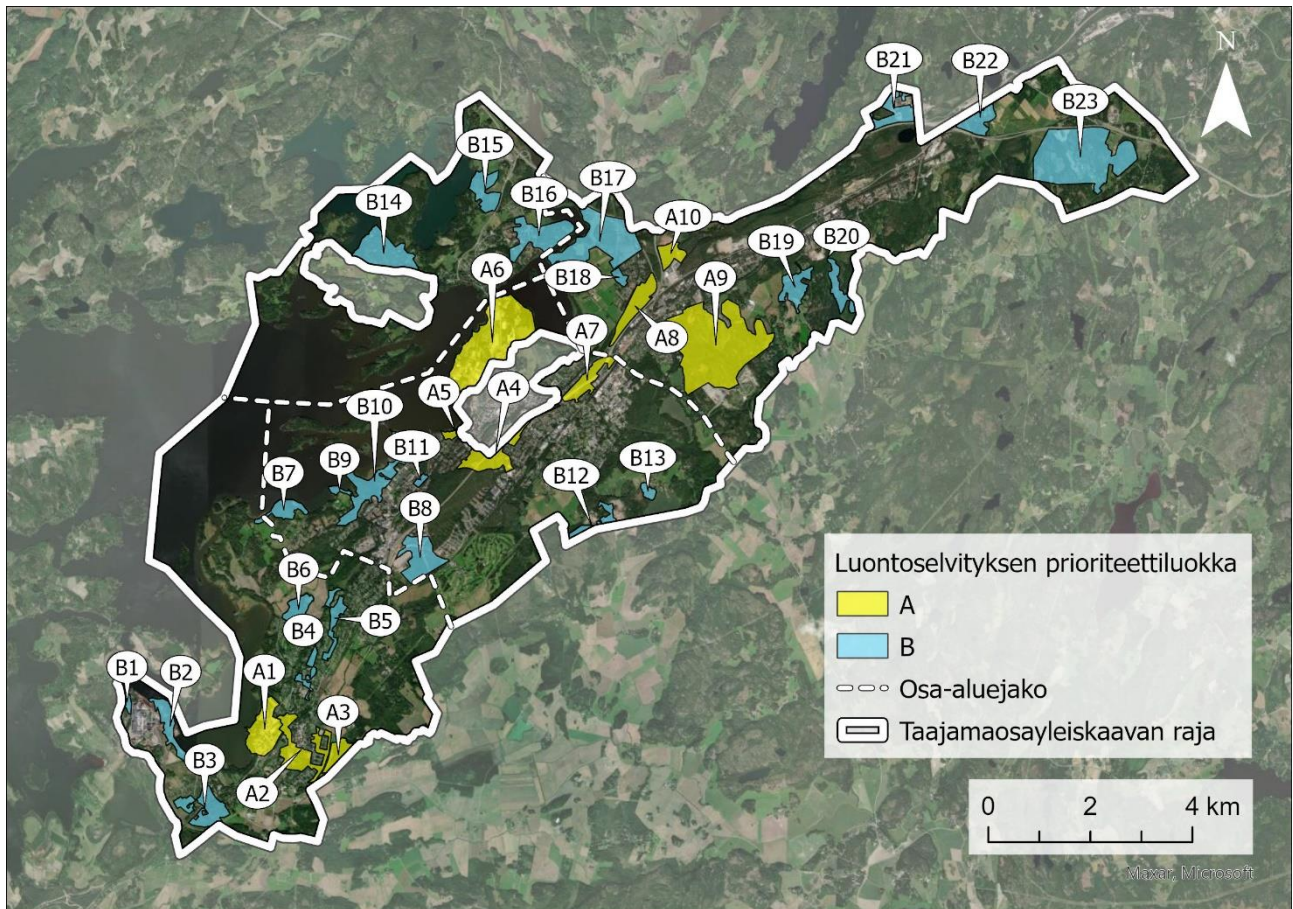
- Mäkelä, T. 2019: Lehmijärvi-Pulli osayleiskaavan luontoselvitys. FCG 2019.
- Oksman, S. & Turunen, L. 2022: Lohjan ekologinen verkosto -selvitys. Sitowise. 4.3.2022.
- Pennanen, J. 2018: Lohja, Hontinrinne Luontoselvitys 2018. Silvestris luontoselvitys Oy 2018.
- Pykälä, J. 2015: Tytyrin itäosan asemakaavan kasvistoselvitys.
- Pykälä, J. 2021: Pitkäniemen jäkäläkartoitus vuonna 2021.
- Routasuo, P. 2014: Lieviö-Paunin maaseutualueiden osayleiskaava luontoselvitys. Enviro 2014.
- Routasuo, P. 2016: Lieviö-Pauni-osayleiskaavan liito-oravaselvitys 2016. Enviro 2016.
- Siitonen, M. 2017: Lohja Vohloisten alue luonto- ja maisemaselvitys 2017. Karttaako Oy 2017.
- Sipari, J. 2018: Lohja Vaherman kurssikeskuksen ranta-asemakaava luontoinventointi. 2018.
- Suomen Lajitietokeskus. 2023: Havaintotietokannan aineistot. Haettu 11/2023.
- Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellinen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.
- Tuomikoski, T., Peltola, A., Mäkelä T. 2023: Jönsbölen aurinkopuistohankkeen luontotyyppi- ja linnustoselvitys. FCG 2023.
- Valolahti, H., Lampila, P., Rapp, J. 2023: Kässäntien luontoselvitykset. AFRY 2023.
- Valtioneuvoston asetus luonnonsuojelusta 1066/2023
- Vasko, V. 2020: Lohjan Muijala I asemakaavan lepakkoselvitys vuonna 2020. Faunatica 2020.
- Vasko, V. 2021: Lohjan Muijala I asemakaavan lepakkoselvityksen laajennus vuonna 2021. Faunatica 2021.
- Vauhkonen, M. 2020: Muijala I -asemakaavan (L68) liito-orava-, pesimälinnusto-, kasvillisuus- ja luontokohdeselvitys. Enviro 2020.
- Vauhkonen, M. 2021: Muijala I -asemakaavan (L68) liito-orava-, pesimälinnusto-, kasvillisuus- ja luontokohdeselvitys. Enviro 2021.
- Vesilaki 587/2011
- Virtanen, T. 2015: Lohjan Hiidensalmen itäosan lepakkolausunto 2015. Lumotron 2015.
- Virtanen, T. 2015: Lohjan Paloniemen osayleiskaavan lepakkoselvitys 2015. Lumotron 2015.
- Yli-Tuomi, I. & Turkulainen, S. 2014: Paloniemen osayleiskaavan luontoselvitys. Pöyry 2014.

6. LIITTEET

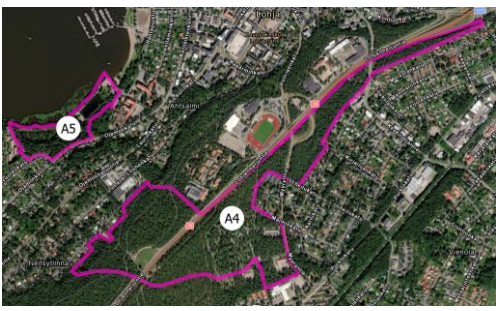
6.1 Liite 1: Luontoselvitysten työohjelma - luontoselvityskohteet

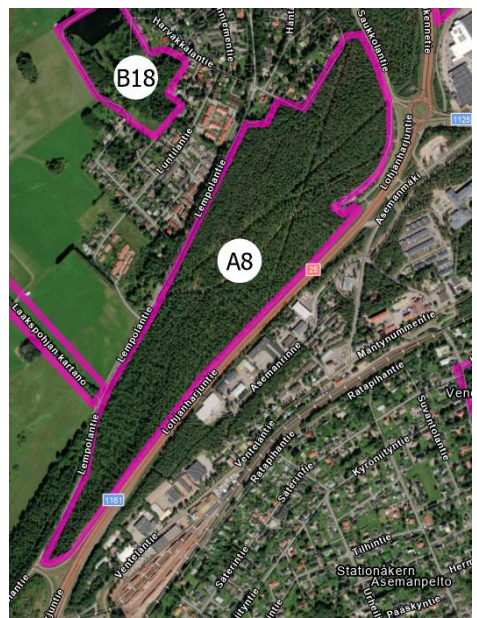
6.1.1. Prioriteettiluokkien A ja B luontoselvityskohteet

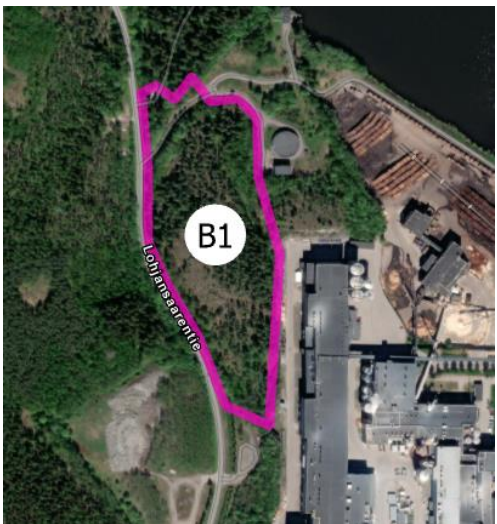
Prioriteettiluokkien A ja B kohteiden sijoittuminen Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella on esitelty kuvassa 1. Taulukossa 1 on kohdekohtaisesti kuvattu kunkin kohteen tarkemmat tiedot ja lähempi karttakuva. Kohteelle suositeltuja luontoselvityksiä käsittelevät tarkemmat tiedot sisältävät salassa pidettävää lajitietoa, joten ne on esitetty viranomaiskäyttöön tarkoitetussa versiossa.

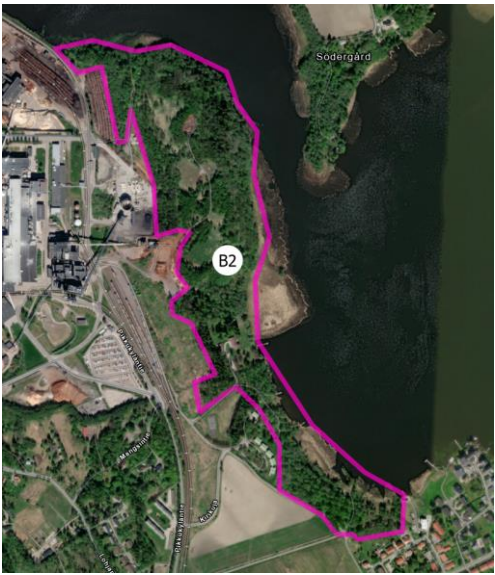

Kuva 1. Kartta A-B-luokkien luontoselvityskohteista.

Kokkilan keto ja sen idänpuoleiset metsät A3 23,4 ha Etelätaajama	
Metsolan pohjoispuolen harjumetsä A4 48,5 ha Keskustaajama	
Porlan altaat A5 7,6 ha Keskustaajama	

Pitkäniemi, Hiidensalmi, Tytyri A6 165,5 ha Keskustaajama	
Asemanrinteen eteläpuolen harju- metsä A7 29 ha Keskustaajama	
Asemanrinne, Lempola A8 35,4 ha Pohjoistaajama	

Ventelä A9 227,4 ha Pohjoistaajama	
Perttilä A10 18,4 ha Pohjoistaajama	
Knappsbergsberget B1 5 ha Etelätaajama	

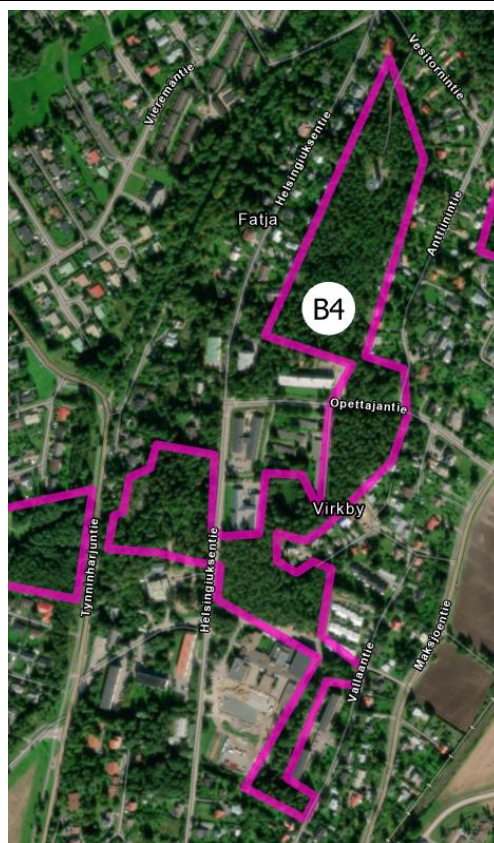
Kirkniemen teollisuusalueen itäosan metsät B2 29 ha Etelätaajama	
Kirkniemen metsät B3 41,6 ha Etelätaajama	

Fatjan taajamametsät

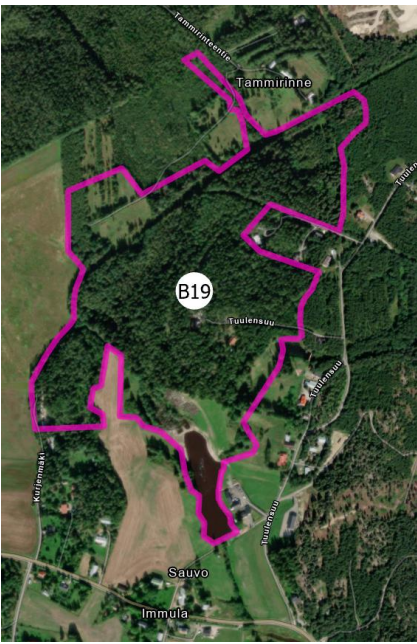
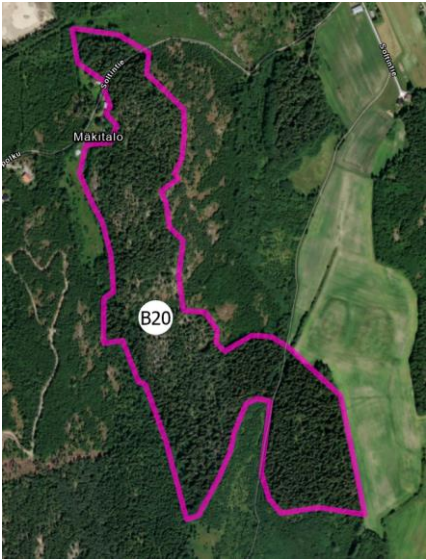
B4

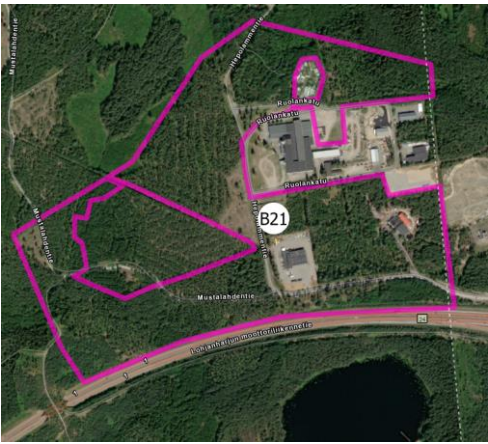
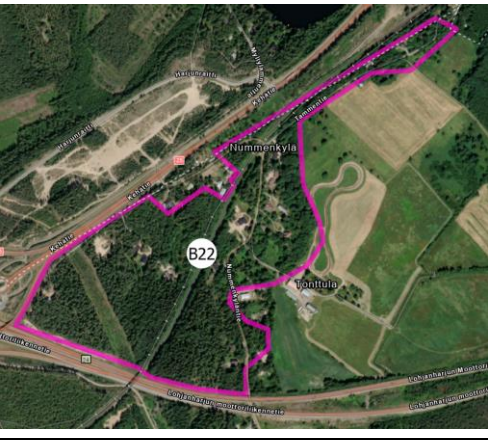
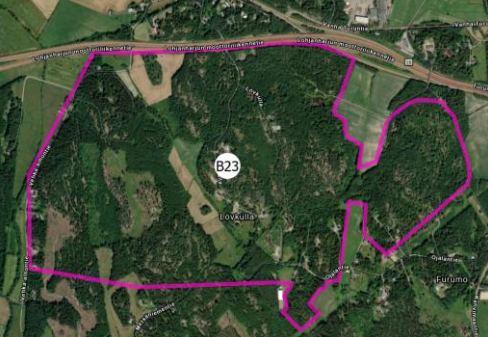
12,3 ha

Etelätaajama

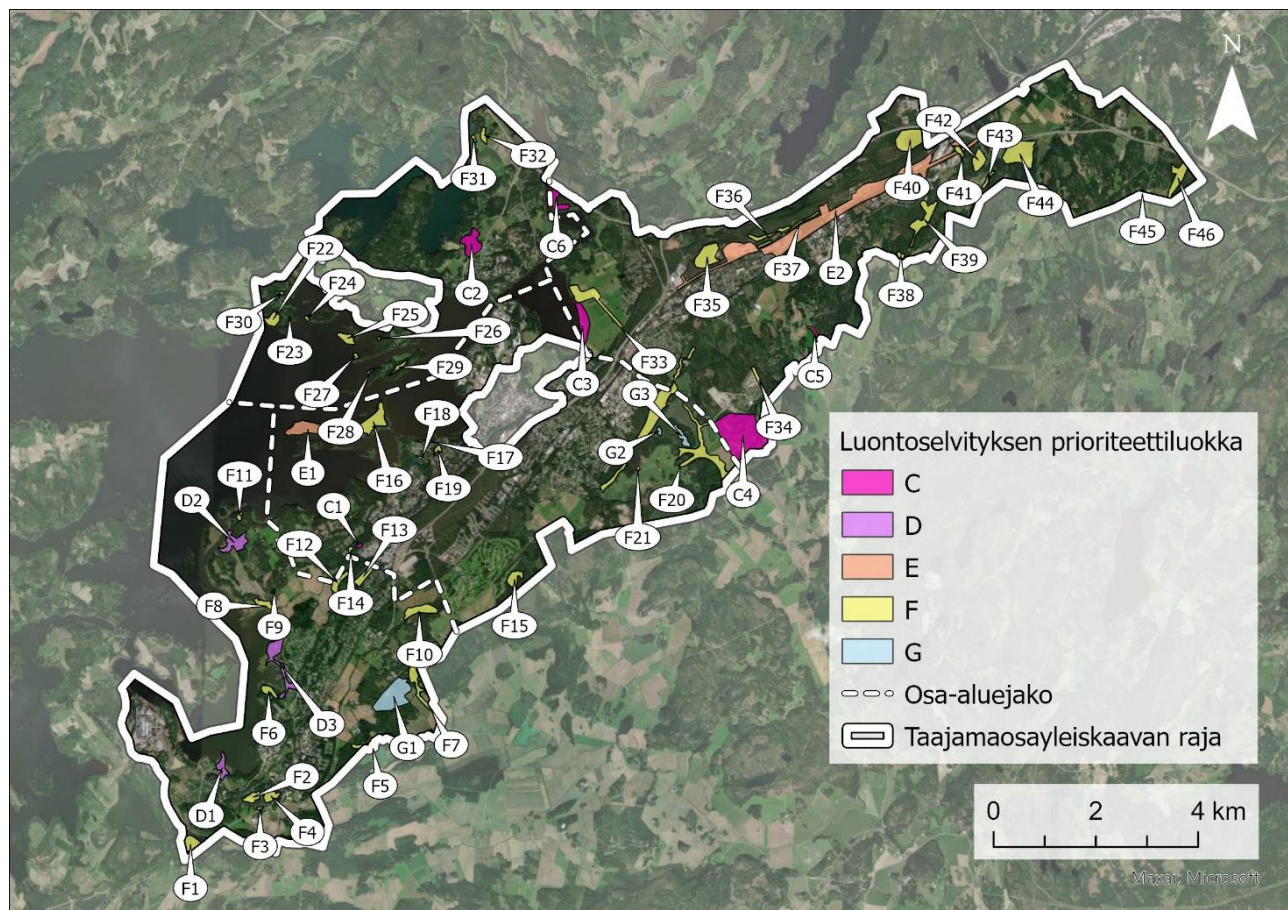
Härkähaka B7 21,4 ha Keskustaajama	
Tanhuhoivi B8 48,4 Keskustaajama	
Pyhän Birgitan kappelin metsä, Vivamo B9 4,5 ha Keskustaajama	
Vivamo, Lahokallio, Ojamonranta ja Haikarinniemi B10 60,6 ha Keskustaajama	

Lempola 2 B18 6,7 ha Pohjoistaajama	
Muijalannummi B19 29,2 ha Pohjoistaajama	
Muijalannummi, Pitkämäki B20 24,9 ha Pohjoistaajama	

Nälkөөnlammen pohjoispuoli B21 42,4 ha Pohjoistaajama	
Nummenkylän tammikko ja kartano- puisto B22 30,8 ha Pohjoistaajama	
Lövkulla B23 176,6 ha Pohjoistaajama	

6.1.2. Prioriteettiluokkien C-G luontoselvityskohteet

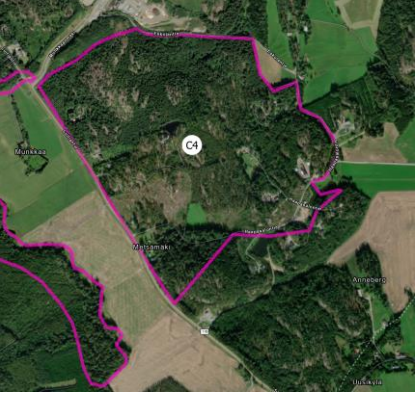
Prioriteettiluokkien C-G kohteiden sijoittuminen Lohjan taajamaosayleiskaavan alueella on esitelty kuvassa 2. Taulukossa 2 on kohdekohtaisesti kuvattu kunkin kohteen tarkemmat tiedot ja lähempi karttakuva. Kohteelle suositeltuja luontoselvityksiä käsittelevät tarkemmat tiedot sisältävät salassa pidettävää lajitietoa, joten ne on esitetty viranomaiskäyttöön tarkoitetussa versiossa.

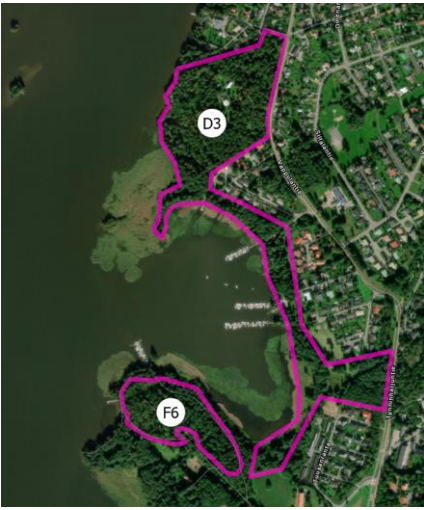

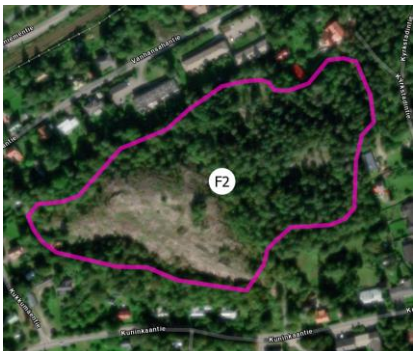
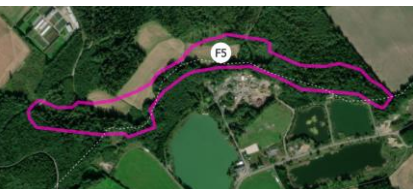
Kuva 2. Kartta prioriteettiluokkien C-G luontoselvityskohteista.

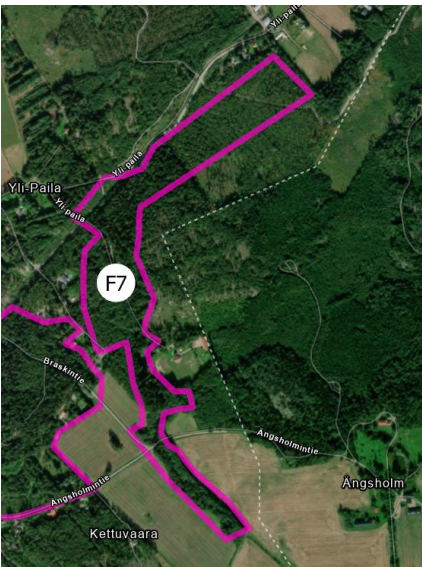
Taulukko 2. Prioriteettiluokkien C-G luontoselvityskohteet.

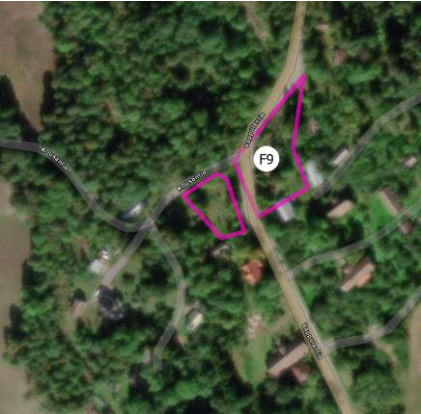
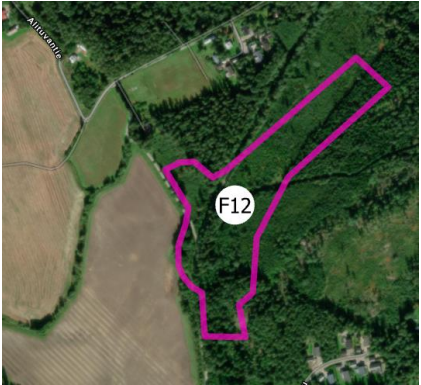
Kohteen nimi, prioriteettiluokka ja ID sekä pinta-ala	Kartta
Lohjan sairaalan pohjoispuoleinen lampi C1 1 ha Keskustaajama	
Hiitti C2 13,4 ha Länsitaajama	
Moisionlahden itäranta C3 14,8 ha Pohjoistaajama	

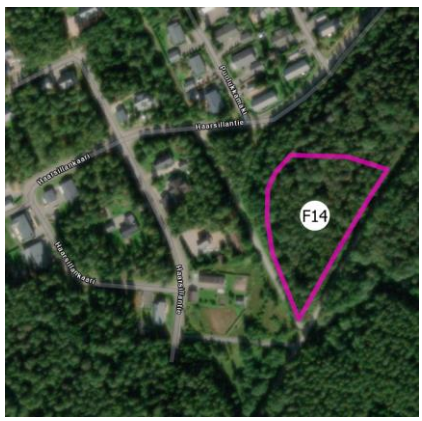
Metsämäki, Uusikylä C4 70,6 ha Pohjoistaajama	
Lampi Immulassa C5 2,1 ha Pohjoistaajama	
Hossansalmi C6 10 ha Pohjoistaajama	
Lasitehtaan uimarannan alue D1 6,3 ha Etelätaajama	

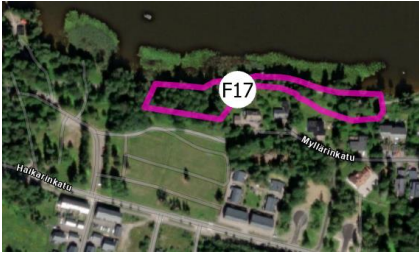
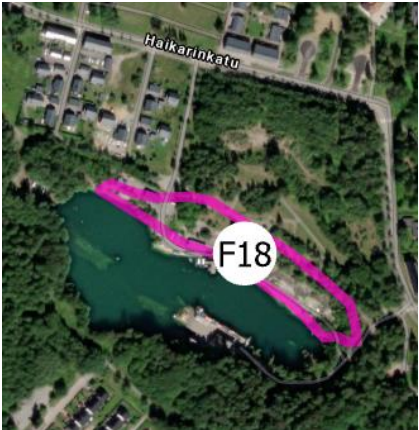
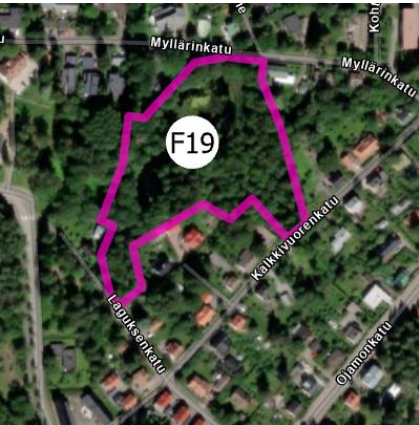
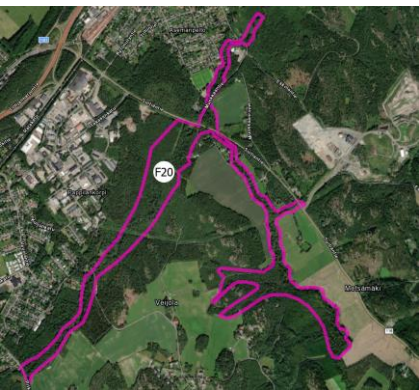
Ruukkuniittu, Vohloinen D2 12,3 ha Etelätaajama	
Rantala ja Tuusanlahti D3 16,8 ha Etelätaajama	
Liessaaren länsiosa E1 17,6 ha Keskustaajama	
Muijala, rautatien ja Hanko–Hyvinkää-moottoritien varret E2 127,3 ha Pohjoistaajama	

Munkkikallio F1 8,9 ha Etelätaajama	
Kukkumäen kallio F2 4,9 ha Etelätaajama	
Koukkurinteen pähkinäpensaslehto F3 0,5 ha Etelätaajama	
Kyrkstadin lehto F4 5,5 ha Etelätaajama	
Suninhaan purolehto F5 10,7 ha Etelätaajama	

Pähkinäniemen lehto F6 4,2 ha Etelätaajama	
Pyölin lehto F7 18,5 ha Etelätaajama	
Vappulan rantalehto F8 5,7 ha Etelätaajama	

Jusolan kalliokedot F9 0,4 ha Etelätaajama	
Maksjoen puronvarsilehto F10 10 ha Etelätaajama	
Sunnanliden lehto F11 1,4 ha Etelätaajama	
Haukkavuoren pähkinäpensaslehto F12 5,6 ha Etelätaajama	

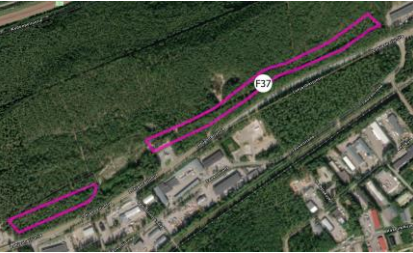
Vappulan pohjoinen luonnonsuojelu- alue F13 5,7 ha Etelätaajama	
Korpelansuo F14 0,9 ha Keskustaajama	
Kunnarlan lehto ja kalkkikallio F15 6,8 ha Keskustaajama	
Liessaari F16 16,2 ha Keskustaajama	

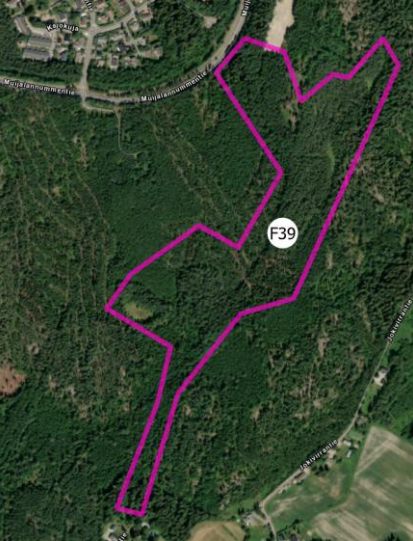
Haikarin kalkkikallio ja lehto F17 0,7 ha Keskustaajama	
Ojamon kaivos F18 1,6 ha Keskustaajama	
Myllylammen luonnonsuojelualue F19 1,7 ha Keskustaajama	
Kruotinoja ja Munkkaanoja F20 69,8 ha Keskustaajama	

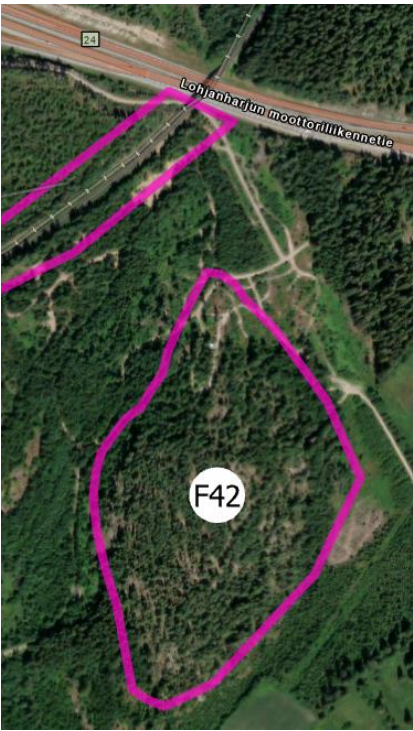
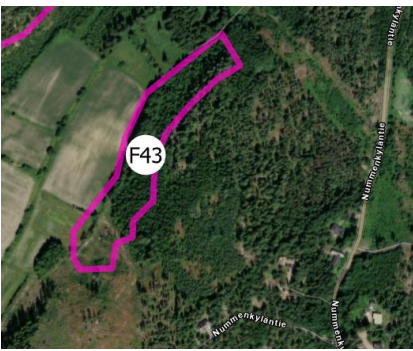
Harapakanmäen lehto F21 0,5 ha Keskustaajama	
Isosaaren kalkkikallio F22 5,7 ha Länsitaajama	
Partioniemen kalkkikallio F23 0,2 ha Länsitaajama	
Mustasaari F24 0,8 ha Länsitaajama	

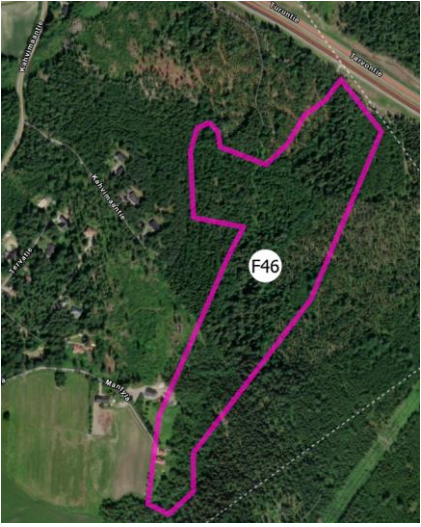
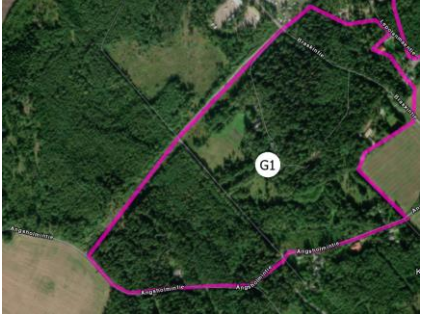
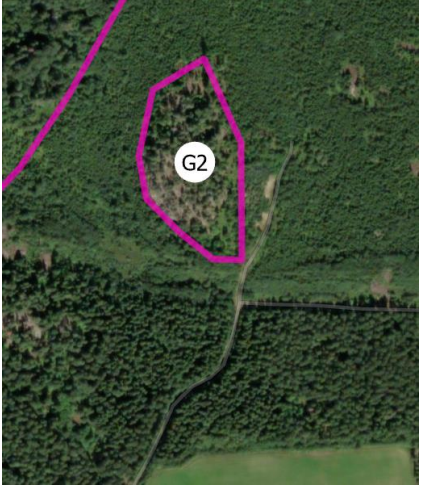
Kaurasaaren kallioid F25 5 ha Länsitaajama	
Muutettavanniemen kalkkikalliot F26 0,4 ha Länsitaajama	
Muutettavansaari F27 1,2 ha Länsitaajama	
Ollisaaren kalkkikalliot F28 0,7 ha Länsitaajama	

Hevossaaren lehto F29 2,4 ha Länsitaajama	
Ruoholahden kalliokedot F30 1,6 ha Länsitaajama	
Helennokan rantalehto F31 0,9 ha Länsitaajama	
Setolan kedot F32 2,8 ha Länsitaajama	

Laakspohjan kartanomijö F33 16,7 ha Pohjoistaajama	
Kaatopaikan itä-koillisosan kallio F34 3,6 ha Pohjoistaajama	
Lohjanharjun harjumetsän suojelualue F35 16,1 ha Pohjoistaajama	
Tannen kivikko F36 5,1 ha Pohjoistaajama	
Lohjanharjun paahderinteet F37 4,9 ha Pohjoistaajama	

Keimolan kallio F38 1,4 ha Pohjoistaajama	
Perässuo ja sen laskupuro F39 14,4 ha Pohjoistaajama	
Nälköönlampi F40 20 ha Pohjoistaajama	
Nummenkylän lähteikkö F41 2,2 ha Pohjoistaajama	

Arvolan kallio F42 8 ha Pohjoistaajama	
Arvolan lehto F43 2,3 ha Pohjoistaajama	
Nummenkylän kohosuo F44 25,1 ha Pohjoistaajama	
Pariisin lehto F45 0,7 ha Pohjoistaajama	

Lieviön itänurkan puro F46 12,2 ha Pohjoistaajama	
Uutelan metsäalue G1 29,4 ha Etelätaajama	
Mustamäki 1 G2 1,3 ha Keskustaajama	

Mustamäki 2 G3 5,3 ha Keskustaajama	 An aerial photograph showing a forested landscape. A pink, irregular boundary line outlines a specific area within the forest. In the center of this outlined area, there is a small white circle containing the text 'G3'. The surrounding forest is dense and green, with some lighter patches visible within the outlined area.
---	---